

ΑΝΑΠΛΑΣΙΣ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΤΟΥ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ διὰ τὸ ἑξωτερικὸν φρ. χρυσῶ 10' διὰ τὸ ἑσωτερικὸν δραχμαὶ 10.
Πᾶς συνδρομητὴς θεωρεῖται καὶ μέλος τοῦ Συλλόγου ἀρωγὸν ἀνεῦ ἐτέρας υποχρεώσεως.

ΤΟ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ τοῦ Συλλόγου εἶνε ἐν τῇ συνοικίᾳ Πλάκας παραπλευρῶς τῇ Δημοτικῇ Σχολῇ τῇ ἐν τῇ οδῷ Ἀδριανῶ, ἀρ. β.
Τὰ χειρόγραφα δὲν ἐπιστρέφονται.

ΦΥΛΛΟΝ ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1888.

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

Μ. Γαλανοῦ Ἡ εὐαγγελικὴ ἠθικὴ καὶ Παρὰ τὴν θάλασσαν, πρὸ τοῦ ἡλίου θόροντος. — Ν. Δαμαλά Περὶ διαφθάσεως τῶν ἐκκλησιαστικῶν. — Κ. Διαλειμαῖ Ἡ κηδεύς μου καὶ τὸ στήριγμά μου, ἐπὶ τοῦ Ἡλίου, διήγημα. — Ν. Δημητράκου Περὶ ἠθικῆς. — Κ. Κρυστάλλη Ὁ πεινυμένος Ἡπειρώτης, ποίημα. — Μ. Γαλανοῦ Τὸ ἔλεγχον. — Εὐσφοραὶ ὑπὲρ τῶν πεινυμένων Ἡπειρωτῶν. — Δωρεαὶ ὑπὲρ τῆς «Ἀναπλάσεως». — Βιβλιοθήκη «Ἀναπλάσεως». — Ἀλληλογραφία.

Ἡ ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΗ ΗΘΙΚΗ

Β.

Δυστυχῶς εὐρέθησαν συγγραφεῖς, δημοσιογράφοι καὶ πολιτευόμενοι παρανοήσαντες τὴν Ἠθικὴν τοῦ Εὐαγγελίου καὶ ποικιλοτρόπως κατασκευασάντες αὐτήν. Ἦνεν ἐμμέμφθησαν αὐτήν, ὡς ἐναντίαν πρὸς τὸν κοινωνικὸν καὶ πολιτικὸν βίον, ἐξελαύνουσαν τὸν πόλεον τοὺς πιατοὺς ἐπὶ τὰς ἀκῆτας καὶ τὰς ἐρήμους, καὶ ἀδιάφορον πρὸς τὴν βύθμωσιν καὶ βελτίωσιν τῶν κοινωνικῶν σχέσεων καὶ πρὸς τὰς τύχας τοῦ κόσμου τούτου, ὃν θεωρεῖ κοιλάδα τοῦ κλαυθμῶνος. Ἄλλοι δέ, τολμηρότεροι, ἐσφενδόνουσαν βέλη εἰρωνείας ἢ κεραυνοὺς ὀργῆς κατὰ τοῦ Χριστιανισμοῦ, τὸν ὅποιον ἐχαρακτήρισαν σύστημα μισαλλόδοξον, σκότιον καὶ τυραννικόν, πολεμοῦν τὴν ἐλευθέρην ἔρυσιν καὶ πᾶσαν ἐν γένει ἐλευθερίαν, προστατεῖον τὴν ἀμάθειαν καὶ τὴν ἀγνοίαν, δυσμενῆς πρὸς τὸ φῶς καὶ τὴν πρόοδον, ἐκκατὸν ἐν ταῖς ψυχαῖς τῶν χριστιανῶν ἄγρια καὶ φονικά κατὰ τῶν ἀλλοδοξόντων μίση, δουλοὺν τὰ σώματα, τὰς διανοίας καὶ τὰς ψυχὰς εἰς ἐγωιστικὴν καὶ καταθρόνιον κληροκρατίαν, μηδὲν εὐλαβουμένην, σύστημα τέλος, ἐξ οὗ οὐδὲν ἀγαθόν, πλεῖστα δὲ καὶ φοβερά τὰ κακά, ὡν μάστιγες ἢ ἱστορία, τῆς ὁποίας χειρὶς σται πελίδες εἶνε εἰ ἀφηγοῦμεναι τί ἐγένετο, ὅ-

που τῆς Εὐρώπης ὁ κληρὸς ἀπέβη παντοδύναμος καὶ πανίσχυρος.
Ἦνε ἀληθῶς ἄπορον, πῶς ἄνδρες, καυχόμενοι ἐπὶ ἀνεξαρτησίᾳ πνεύματος καὶ ἀμερόληψία, συσκοτίζοντα τοσοῦτον καὶ ἐκφέρουσι περὶ τοῦ Χριστιανισμοῦ κρίσεις, μαρτυροῦσας ἢ ἀμύλησιαν οἰκτρῶν ἢ ἐξεστραμμένην καὶ κακέντρον πρῶσιν. Ὁ θέλων νὰ κρίνῃ θεσμὸν τινα, εἴτε πολιτικὸν εἴτε ἠθικὸν καὶ ὀρησκειτικόν, ὀφείλει, ἂν θέλῃ νὰ ἦνε κριτὴς δίκαιος καὶ ἀμερόληπτος, ν' ἀνεύρῃ τὸ γνήσιον πνεῦμα καὶ τὴν ἀληθῆ φύσιν τοῦ θεσμοῦ τούτου ἐν τῇ ἀρχικῇ πρᾶ τῷ νομοθέτῳ διατυπῶσαι αὐτοῦ, δὲν εἶνε δὲ πλέον δίκαιος, εἶνε ὁ ἀδικώτατος καὶ μισοθηρότατος τῶν κριτῶν, ἂν τὸν θεσμὸν κρίνῃ ὑποθέτων αὐτὸν τοιοῦτον, ὅλον ἐνόησαν οἱ παρανοήσαντες αὐτὸν ἢ οἷον ἐφήρμοσαν οἱ δι' ἰδιασυμφέροντα καὶ πάθη στρεβλίσαντες καὶ παραμαρψάσαντες αὐτόν. Τὸ ἀπαρβιαστον π. χ. τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας εἶνε ἐκ τῶν θεμελιωδεστέρων ἀρχῶν τῶν συνταγμάτων τῶν πεπολιτισμένων Κρατῶν. Στέρσις ἢ περιορισμὸς αὐτῆς δὲν ἐπιτρέπεται ἢ εἰς ὠρισμένας περιπτώσεις, καθ' ἃς τὴν ἐθθῆν ὑπέχει αὐτὴ πάλιν ἢ ἀμαρτάνουσα βούλησις. Ὑποθεθεῖσθαι ἤδη ὅτι, ἡ δικαστικὴ ἢ ἡ ἐκτελεστικὴ ἀρχή, εἴτε διὰ παρανόσιν τῶν διατάξεων τοῦ νόμου, εἴτε ἐν γνώσει καταδολεουμένη αὐτάς, ἀποστερεῖ τινα τὴν προσωπικὴν αὐτοῦ ἐλευθερίαν, ἐν δόματι μὲν τοῦ νόμου, ἀλλὰ πρᾶγματι ἐναντίον αὐτοῦ, διαμαρτυρομένου κατὰ τοῦ παρανόμου τολμήματος. Ἡ παρανοήσασα ἀρχὴ εἶνε βεβαίως κατὰπτυστος καὶ ἐγκληματικὴ, εἰς αὐτὴν ἀνήκει οὐχὶ τὸ μέγαρον τῆς ἐξουσίας, ἀλλὰ τὸ ζοφερότερον κελλῖον τῆς χειρῆσις τῶν φυλακῶν, καὶ τόσῳ μᾶλλον, ὅτω ἐπιτακτικότερον ὁ νόμος ἀπηγορεύει τὴν τολμηθεῖσαν παρανομίαν, ἢ στοιχειωδεστέρα ἡμῶς λογικὴ καὶ δικαιοσύνη δὲν ἐπιτρέπει καὶ τὴν ἐλαφροτέραν μορφήν κατὰ τῶν κειμένων νόμων, μὴ μόνων ἀναιτιῶν, ἀλ-

λά και διαρρήδην αποδοκιμαζόντων και αβυστη-
ρῶς τοῦ παρανομήσαντας κολαζόντων.

Παρέγκλιση ἀπὸ τοῦ μόνου ὁρθοῦ και δι-
καίου τούτου μέτρου και κανόνος και περὶ τοῦ
Χριστιανισμοῦ και τῆς Εὐαγγελικῆς Ἠθικῆς
προκειμένου, οὐδὲν δικαιολογεῖ. Ἡ Καινὴ Δια-
θήκη εἶνε ὁ γνήσιος Κώδιξ και ὁ ἀψευδῆς Θεο-
ματοφύλαξ τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ἐν αὐτῇ κεί-
ται ἕκαστον τὸ δόγμα και ἅπαντα ἡ ἠθικὴ αὐτοῦ.
Λόγοι δὲ και ἔργα Οἰκουμενικῶν ἢ Τοπικῶν
Συνόδων, Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας και λοιπῶν
λειτουργῶν αὐτῆς, μετέχουσι γνησίου Χριστια-
νισμοῦ, μόνον καθὼς πιστῶς διερμηνεύουσι τὸ
ἐν τῇ Καινῇ Διαθήκῃ χριστιανικὸν πνεῦμα. Ἐάν
τὴν ἀρχὴν ταύτην λάθωμεν ἀφετηρίαν και κριτή-
ριον τῆς χριστιανικῆς ἢ Εὐαγγελικῆς Ἠθικῆς,
ἅπαντα αἱ κατ' αὐτῆς λοιδορίαι και διαβολαί,
ἅς ἐξετόξευσαν ἄνθρωποι πεπλανημένοι ἢ ἐχάλ-
κευσαν καρδίαι διεστραμμέναι και μοχθηραὶ,
θέλουσι παραχρῆμα, ὡς ἰστοὶ ἀρχῆν, δια-
σχισθῆ.

Θέλει καταφανῆ ἐν πρώτοις, ὅτι ἡ Εὐαγ-
γελικὴ Ἠθικὴ οὔτε ἀντικοινωνικὴ εἶνε οὔτε ἀν-
τιπολιτικὴ.

Τίς ὁ πυρῆν, ἡ θεμελιώδης βῆσις τοῦ κοινο-
νικοῦ βίου; Ὁ γάμος και ἡ οἰκογένεια. Τί δὲ
ἄλλο σύστημα μάλλον τοῦ χριστιανικοῦ, ἀνό-
ψωσεν τὸν γάμον και ἐξηγάσεν και ἐκράτυεν τοὺς
οἰκογενειακοὺς δεσμούς; Ἀληθές, ὅτι, ὁ Παῦ-
λος, διὰ τοὺς ἀγάμους και τοὺς ἀπὸ γυναικὸς
λελυμένους, εἶπε καλὸν εἶνε τὸ μὴ ζητεῖν γυ-
ναῖκα. Ἀλλὰ τοῦτο εἶπεν, οὐχὶ ἐπιτάσσων και
ἔχων ἐπιταγὴν Κυρίου, ἀλλ' ὡς γνῶμην ἰδίαν
διὰ τὴν ἐνεστώσαν ἀνάγκην, ἐν καιροῖς χαλε-
ποῖς και ἀβεβαίαις, καθ' ὅσιν ἡ Χριστιανικὴ
Ἐκκλησία ἦτο προωρισμένη νὰ βαδίσῃ διὰ πυ-
ρὸς και αἰθέρου, και οἱ νεόγαμοι, ἀπὸ τῆς νυμ-
φικῆς παστάδος, ἦτο πιθανότατον ν' ἀγῶσιν
ἐπὶ τὰς βασάνους και τὰ μαρτύρια, αἱ δὲ συ-
ζυγικαὶ και οἰκογενειακαὶ μέριμναι ἦσαν ἀσυμ-
βίβαστοι πρὸς τὰ καθήκοντα τῆς αὐθουσίας
και τῆς ἀυταπαρνήσεως, δια τῶν ὁποίων ἡ νέα
πίστις ἐμελλε νὰ διέλθῃ και θριαμβέσῃ πρὸς
πραγματοποιήσιν τῆς ἀνθρωπίνης ἀπολυτρώσεως.
Τοῦ χριστιανοῦ νεανίου και τῆς χριστιανῆς νεά-
νιδος αἱ καρδίαι δὲν ἦσαν ἀναίσθητοι πρὸς τὰ
εὐφρόσυνα και ἱερὰ θέληγτρα τοῦ γάμου και
τῆς οἰκογενειακῆς ἐστίας. Ἀλλὰ τίς θὰ κατη-
γορήσῃ αὐτῶν καταφρόνησιν τοῦ γάμου, ὅταν
ἀναλογισθῇ, ὅτι ἐξ αὐτοῦ γεννῶνται τέκνα, χρῆ-
ζοντα τῆς ἀγρόπνου προστασίας τῶν γονέων,
ἐνοχοὶ δὲ βεβαίως ἀστοργίας και ἐγγυλάματος
εἶνε οἱ γονεῖς ἐκεῖνοι, οἵτινες, βλέποντες τὸν
θάνατον ὑπερθεῖν αὐτῶν αἰωρούμενον, προάγου-
σιν εἰς τὸ φῶς τοῦ κόσμου ἀσθενῆ και δυστυχῆ
ὄντα, τὰ ὁποία, ὀρφανὰ και ἀπροστάτευτα, ἂν
ἐπιζήσωσι, θέλουσι πιθανώτατα διαφραῆ και

ἐκπνεύση καταρρόμενα τοῦς ἀπερισκέπτου-
και ἀφρονες αὐτῶν γεννήτορας; Ἄν ἡ ὑπό-
τοιούτους ἄφρονες ἀποφυγὴ τοῦ γάμου ἦνε θυσία
πάλιν ὑπὲρ αὐτοῦ τοῦ γάμου, ὅστις ἔνευ τοῦ
ἀίματος; και τοῦ ἠθικοῦ ἠρωτισμοῦ τῶν χριστι-
ανῶν και τῆς ἐξ αὐτῶν προελευσῆς ἠθικῆς ζωῆς,
οὐδέποτε θὰ ἐξῆγιζετο και θὰ περιεβάλλετο
τὰ ἱερὰ θέληγτρα μυτηρίου, τίς θὰ ψεῖξῃ τοῦς
οὕτωσι προθύμους ἀφειδήσαντας; ἑαυτῶν και τὰς
θεμιτοτέρας τῶν ἡδονῶν τοῦ βίου, στερηθέντας,
ὑπὲρ τοῦ θριάμβου τοῦ ἠθικοῦ ἀγαθοῦ, τῆς σω-
τηρίας τῶν διωκτῶν αὐτῶν και τῆς ἀναγεννή-
σεως και εὐδαιμονίας ἀπάσης τῆς ἀνθρωπότη-
τος; Τίς; ἐκ τῶν ἂν ἦνε ὁ ἀφρονέστατος και
ταπεινότατος και ἐγοῦστικώτατος τῶν ἀνθρώ-
πων;

Ἐν τῇ αὐτῇ πρὸς Κορινθίους πρώτῃ ἐπιστο-
λῇ, ἐνθα ὁ Παῦλος ἐκφέρει τὴν περὶ γάμου και
ἀγαμίας ἰδίαν αὐτοῦ γνώμην, λέγει: «Τοῖς δὲ
γεγαμηκόσι παραγγέλλω, οὐκ ἐγὼ, ἀλλ' ὁ Κύ-
ριος, γυναικα ἀπὸ ἀνδρὸς μὴ χωρισθῆναι. Ἐάν
δὲ και χωρισθῇ μετ' ὡ ἀγαμος, ἢ τῷ ἀνδρὶ
καταλλαγῆτω και ἀνδρα γυναῖκα μὴ ἀφιέναι»

Ὁ αὐτὸς Παῦλος εἶπεν: «Οἱ ἄνδρες, ἀγα-
πάτε τὰς γυναῖκας; ἑαυτῶν, καθὼς και ὁ Χρισ-
τὸς ἠγάπησεν τὴν ἐκκλησίαν, και ἑαυτὸν παρέ-
δωκεν ὑπὲρ αὐτῆς. . . . Οὕτως ὀφείλου-
σιν οἱ ἄνδρες ἀγαπᾶν τὰς ἑαυτῶν γυναῖκας, ὡς
τὰ ἑαυτῶν σώματα. Ὁ ἀγαπῶν τὴν ἑαυτοῦ γυ-
ναῖκα ἑαυτὸν ἀγαπᾷ: οὐδεὶς γάρ ποτε τὴν ἑαυ-
τοῦ σάρκα ἐλίπσεν, ἀλλ' ἐτρέφει και περὶ
θάλπει αὐτήν, καθὼς και ὁ Κύριος τὴν Ἐκκλη-
σίαν, ὅτι μέλη ἐσμὲν τοῦ σώματος αὐτοῦ, ἐκ
τῆς σαρκὸς αὐτοῦ, και ἐκ τῶν ὀστέων αὐτοῦ;
ἀντὶ τούτου καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα
αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα, και προσκολληθήσεται
πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, και ἔσονται οἱ δύο
εἰς σάρκα μίαν». (ἐπιστολὴ πρὸς Ἐφεσίους).

Ὡσαύτως ὁ Χριστὸς εἶπεν «ἡ δυνάμενος
χωρεῖν χωρεῖτω», ἀλλ' εἶπεν ἕνα και ὅτι τοῦτο
οὐ δέδοται πᾶσι, τὴν ἀγαμίαν δ' ἐγκρίνει γινώ-
σκόμενῃ ὑπὲρ τῆς βασιλείας τῶν Οὐρανῶν, ἡ αἰ-
δηλ. ὁ μέλων ἄγαμος ἔχη γενικωτέραν τιμὴν
και ἱερωτέραν ἀποστολήν νὰ ἐπιτελέσῃ ἢ τὰ
κατ' αὐτὸν διάκοντα οὕτως, ὥστε διὰ τοῦ
γάμου καθίσταται αὐτῷ δυσχερῆς ἢ κατὰκτη-
σις τῆς βασιλείας τῶν Οὐρανῶν, ἥτοι ἡ πλήρ-
ρωσις τοῦ ἠθικοῦ προορισμοῦ τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ
πρὸς συμβαίνει ἐν καιροῖς χαλεποῖς συνήθως, ἀπεί-
τὰ κατώτερα καθήκοντα και αἱ πρὸς ἑαυτοῦ
και εὐδαίμονα ἐπιγῆς βίον ἐπιθυμεῖται και κλι-
σεις πρέπει νὰ ὑποχωροῦσιν εἰς κλήσιν ἀνωτέρων
και καθήκοντα ὑψηλότερα, τοῦτο δὲ οὐ μόνον
ἐπιφογὸν δὲν εἶνε, ἀλλὰ και δημιουργεῖ ἀφθιτον
και λαμπρὸν τίτλον δόξης και εὐγενείας ὑπὲρ
τῶν αὐτοαυγῶν τῶν τοιούτων ἠρωτισμῶν. Ὅταν
δὲ τίς εἰς ταῦτα προσέσῃ ὅτι, ὁ Χριστὸς τὸν

ΠΑΡΑ ΤΗΝ ΘΑΛΑΣΣΑΝ

ΠΡΟ ΤΟΥ ΗΛΙΟΥ ΑΥΟΝΤΟΣ

Ἦτο Ἰούλιος μῆν, τὸ τελευταῖον αὐτοῦ δε-
καήμερον. Ἡ ἡμέρα ἠτοιμάζετο νὰ παραχω-
ρήσῃ τὰ σκήπτρα εἰς τὴν μετ' αὐτῆς διανομο-
μένην τὸ κράτος τοῦ χρόνου νύκτα. Ὁ ἥλιος
ἔβαινε πρὸς τὴν δύσιν. Ἡ θάλασσα συνεκινεῖτο
και ἐφοίσεσεν ἡρέμα, προσμένουσα νὰ δεχθῆ αὐ-
τὸν εἰς τὰς δροσεράς τῆς ἀγκάλας.

Ἦτο ἕκτη ὥρα μ. μ., ὅτε κατήλθον εἰς τὴν
πρὸς δυσμᾶς τῆς πατρίδος μου Καλύμνου πα-
ραλίαν τοῦ Πλάτου-Γαλοῦ. Ἦμην δὲ μόνος.
Ἐνίοτε καταλαμβάνουσι τὴν ψυχὴν μου φι-
λέρημοι και μονήρεις διαθέσεις, καθ' ἃς ἡ πυ-
ρὸς αἰοουμένη ἀνθρώπου μοὶ φαίνεται ἐνο-
χλητικὴ. Καὶ θεωρῶ τότε και θαυμάζω τὴν φύ-
σιν και ἐξίσταμαι πρὸ αὐτῆς, μεταξὺ δ' ἀπεί-
ρων σκέψεων, βεβιασμῶν, συναίσθημάτων, ἐπι-
θυμιῶν, λησιμονῶ σχεδὸν ἐμαυτὸν, και αἱ ὄραι
ἀφίπτυνται, ἀπαρτήρητοι, ὡς στιγμαί.

Ἡ παραλία αὐτῆ εἶνε ὄχι πολὺ μακρὰ, ἀρ-
κετὰ δὲ πλατεῖα, ὡς δεικνύει και τὸ ὄνομα
αὐτῆς. Ἀμμος μέλαινα και χονδρὰ τὴν πλη-
ρῶν ὅτε δ' ὁ ἥλιος τὸ θέρος μεσουρανεῖ, εἶνε
αὐτόχρημα κίμινος φλέγουσα. Σκιὰ ἐκεῖ οὐδε-
μία. Καὶ ἂν δὲν ἦτο παρὰ τοὺς πόδας σου ἡ
θάλασσα, μετὴν ζωογόνον αὐτῆς αὐραν και με-
τὰ προκαλοῦντά σε δροσερὰ κύματα τῆς, τὴν
παραλίαν ἐκείνην θὰ ὑπελάμβανες ὡς τμήμα
φλεγούσης Ἀφρικανικῆς ἐρήμου.

Εὐτυχῶς τοιαύτην ὥραν και αἱ ἀκτίνες τοῦ
ἡλίου ἦσαν ὀλιγώτερον φλογεραὶ, και πρὸς τὴν
ἀνατολικὴν δὲ ἄκραν εὐμεγέθης ὕψόμενος λίθος
παρέχει ἀναπαυτικὴν σκιάν. Ἐνταῦθα ἐκάθισα
κεκμητικῶς, ἔχων τὸ σῶμα φλεγόμενον και ἰδρωτι
περιρρεόμενον. Μάτην ἀπέμασσαν τὸν ἰδρωτὰ
συνεχῶς διὰ σινδόνος, ἣν ἔφερον ὡσεὶ τὸ σῶμα
μου ἦτο ἀνεξάντλητος ἰδρωταποθήκη, με περι-
έφερον οὕτως ἀεῖποτε ἀφρονώτερος. Καὶ ἐστονο-
χωρούμην ἐκ τούτου και ἠδιδόνουν πολὺ. Καὶ
ὅμως πόσοι τὴν στιγμήν ἐκείνην θὰ ἠύχοντο μυ-
ρισπλάσιος νὰ κατέκλυζεν αὐτοὺς, νεοὶ ἀτυχεῖς,
σύζυγοι ἀπαρηγόρητοι, οἰκογενειακοὶ πτωχοί,
ὧν τὰ μέλη διέτρεχε τοῦ θανάτου τὸ ψῆχος!

Τέλος, ἰδοὺ ἐγὼ, ὅπου τὸ κύμα θραύεται
πλήπτον τὴν παραλίαν ἐν ὥρᾳ τρικυμίας, ἢ
ἐκπνέει, ἀσπαζόμενον αὐτήν, ἐν ὥρᾳ γαλήνης.
Τοὺς πόδας μου περιλείχουσι τὰ ἡρέμα ἀποσυ-
ρόμενα ὕδατα, ὅτε ἕτερον κύμα, βηγνόμενον,
ἀνατινάσσει σταγόνιας τινὰς ἐπὶ τὸ σῶμα μου.
Ἐν ἀκαρεῖ ταχὺ και αἰφνίδιον ῥίγος με θορυ-
βεῖ ἐλαφρῶς, ἀναμιμνησκόμενος δὲ παιδικῶν
ἡμερῶν, χερσὶ δι' ἐνὸς κλίματος, και, ὡς βέλος,
βυθίζομαι εἰς τὴν θάλασσαν.

Τοσάκις ἐλούσθην εἰς τῶνας θαλάσσης. Ἀλλ'
ἡ θάλασσα τοῦ Πλάτου-Γαλοῦ ἔχει δι' ἐμὲ ἰδι-

M. ΓΑΛΑΝΟΣ.

άζοντα θέλγητρα. Κοπιάζει τις ὄλιγον, ὅπως φθάσῃ ἐκεῖ, ὑπὸ καυστικῶν μάστιγα ἤλιον. Καὶ ἂν δὲν γνωρίζῃ, τί τὸν περιμένει, μετανοεῖ, διότι ἔλαβε τόσον κόπον. Ἀλλὰ μόλις εἰσέλθῃ εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἄλλη σὲ καταλαμβάνει μετάνοια, δι' ὅσα τόσον κόπων καὶ ἀπερισκέπτως ἐξέφρασες. Διαβεβαίωσι, τότε ὅτι, τοιοῦτο λουτρὸν ἤξιζε καὶ διπλάσιον κόπον. Ἀπὸ τῆς δυσἀρεσκείας μεταπίπτεις εἰς τὸ ἄλλο ἄκρον, τὸν ἐνθουσιασμόν. Καὶ πλείεσι λοιπὸν ἐπὶ τῶν νότων τῆς ἐκεῖ θαλάσσης καὶ πατεῖς τὸν ἀπαράμιλλον ἀμμόστρωτον αὐτῆς πύθμενα καὶ ἀναδύεις καὶ καταδύεις καὶ ἴπτασαι, ἂν εἶσαι κολυμβητῆς ἐπιτήδειος, ἐπὶ τῆς ἀφρόδου κορυφῆς τῶν κυμάτων, ἢ διέρχῃσαι ὑπ' αὐτὰ ἐπερχόμενα ὄρητικὰ, καὶ συγκυλινδρῆσαι μετὰ τῶν ἀφρῶν τῶν καὶ ἐκβράξῃσαι ὑπ' αὐτῶν, καὶ ἐπαυλαυθάνεις μυριάκις τὰ αὐτὰ πάλγνα καὶ νομίσεις ὅτι εἶσαι πάντοτε ἐν ἀρχῇ, καὶ γίνεται ἡ θάλασσα ἐκεῖνη ἢ καλλιτέρα σου φίλη καὶ θαυμάζει καὶ ἀγαπᾷ καὶ λατρεύει αὐτὴν καὶ θέλει νὰ ἐγκαταβίωσῃ παρ' αὐτῆς, καὶ ἐξέρχῃσαι μετὰ στεναγμοῦ καὶ θλίψεως βαθείας, ὥστε ἀποχωρίζῃσαι ὑπάρξεις, πρὸς ἣν σὲ συνέδεσαν αἱ γλυκύτεραι καὶ προσφιλέστεραι ἀναμνήσεις.

Ἐνδύθεις ἐθνήματα λεπτά τινα κατὰ μήκος τῆς παραλίας. Καὶ ἐκράτουσιν τὸν πῖλον διὰ τῆς ἀριστερῆς χειρὸς καὶ ἐγάρασσον γράμματά τινα καὶ σχήματα ἐπὶ τῆς ἄμμου, καὶ τὸ κῆμα, κατακαλύπτου, διέγραφον αὐτά. Ὄθω καὶ τὸ κῆμα τοῦ χρόνου ἐπερχόμενον, διαγράφει τὰ ἕλη τῶν ἀνθρωπίνων ἐν τῷ κόσμῳ τοῦτω διαβάσεων, μάτην δ' οἱ κόφοι θνητοὶ διώκουσιν ἐν αὐτῷ τὴν ἀθανάσιον. Βασιλεῖς καὶ ἄτοκράτορες κατεπόθησαν ἐν τῇ ἀχανεῖ ἀβύσσῳ τῆς λήθης, τὰ δὲ ὄσα αὐτῶν κείνται ἀφανῆ καὶ τεθαμμένα, ὡς τὰ ὄσα τοῦ ἐσχάτου τῶν ἀπειραρίθμων αὐτῶν ὑπνῶων.

Μελαγχολικός ὑπὸ τοιούτων σκέψεων ἐξηπλώθη ἐπὶ τῆς ἄμμου, στηρίζας δ' ἐπ' αὐτῆς τὸν ἀγκῶνα καὶ τὴν κεφαλὴν ἐν τῇ παλάμῃ, διηύθη τὸ βλέμμα πέραν ἐκεῖ, πρὸς τὴν ἄκραν τοῦ ὄριζοντος ὑπὸ ὃ ἥλιος ἤγγιζε πρὸς τὴν δύσιν, καὶ ἐβλεπε αὐτὸν βαθυηδὸν κατερχόμενον.

Ἐνθουσιασμός τὸ πρῶτον καὶ ἐκστασις, ἔπειτα δὲ σύννοιά τις καὶ ρεμβώδης καὶ ἀριστος Ὀλίφης μὲ κατέλαβεν. Ἡ καρδία μου ἠσθάνετο ἐν ἐαυτῇ πένθημόν τι συναίσθημα, ὅμοιον πρὸς ἐκεῖνο, ὅπερ καταλαμβάνει ἡμᾶς, ὅτε ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἡμῶν ἀφανίζεται γλυκεῖά τις καὶ προσφιλις μορφή, μετὰ τῆς ζωῆς τῆς ὅποιας συνανεμίγνυτο καὶ ἡ ἡμετέρα ζωὴ, ἐνῷ ἡ φαντασία μου, πλανωμένη ἄφ' ἐνός εἰς τοὺς ἀπωτάτους τοῦ παρελθόντος ὄριζοντας, ἄφ' ἑτέρου εἰσέδωε τολμηρὰ εἰς τὰ μυστηριώδη σκότη τῶν μελλόντων αἰώνων. Καὶ ἐγερούεις λοιπὸν ἀποτόμως καὶ δείξας διὰ τῆς δεξιᾶς χειρὸς, ὑπὸ ὃ

ἥλιος ἐχρόσου νεφάρια τινα καὶ ἐφαίνετο, ὅτι κατεκυρτόβλοι αὐτά, « Ἦλιε ! εἶπον, ὅστις ἀνατέλλεις ἀλλαχού, καθ' ἣν στιγμὴν δύνεις ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἡμῶν, καὶ θ' ἀνατείλῃς πάλιν ἐνώπιον ἡμῶν αὐριον, πάντοτε νεάζων καὶ προσφιλις, πόσον θαυμάτων κατέστης μάρτυς καὶ πόσον μέλλεις νὰ καταστής ! Αἱ πρῶται σου ἀκτίνες ἐξηκοντίσθησαν, ἐπὶ τὴν γῆν, ὅτε ἀνθρώπινος ὀφθαλμὸς δὲν ὑπῆρχεν ἀκόμη, ὅπου, σὲ ἴδῃ καὶ σ' ἀγαπήσῃ καὶ σὲ θαυμάσῃ, σὺ δὲ σιωπηλός, ἀνέτελλες καὶ ἔδωες πρὸ τῆς ἀφροῦ καὶ σιωπηλῆς ἐπίσης φύσεως, ὑπέκρινον εἰς τὴν θάλασσαν ἐκεῖνου, ὅστις ἐποίησέ σε, ἀμυδρὸν ἀπαύγασμα τῆς λαμπρότητος καὶ τῆς δόξης, τῶν ἐκπορευομένων ἀπὸ τοῦ προσώπου αὐτοῦ. Ἀνατέλλων ἡμέραν τινὰ ἐδειξες εἰς τὸν ἐξεστραχένον Ἀδὰμ τὸ θεσπέσιον κάλλος τῆς συντρόφου αὐτοῦ καὶ ἐφώτισες τὰς ἀγίας τέρας καὶ τὰς ἀθάλας αὐτῶν παιδίας, ἐσπέραν δὲ τινα ἔδωες; πένθημος, ἀποκούσας τὸ φῶς σου εἰς μέλανα νύκτα, ὅταν οἱ πρωτόπλαστοι, γοητευθέντες ὑπὸ τοῦ ὄψεως, ἠσθάνθησαν τὴν γυμνότητα αὐτῶν καὶ ἐξήχησαν ν' ἀποκούσῃσαι ταύτην ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ Θεοῦ καὶ ἀπὸ τοῦ ἰδικοῦ σου φαιός; Πόσας ἀρετὰς καὶ πόσας κακίας, πόσας ἀνοουσίας καὶ πόσα ἐγκλήματα, πόσους ἥρωας καὶ πόσους προδότας, πόσους μάρτυρας καὶ πόσα τέρατα, πόσας εὐτυχίας καὶ πόσας δυστυχίας, πόσα δάκρυα καὶ πόσα μειδιώματα δὲν ἐφώτισες ἐκτοτε ! Καὶ εἶδες νὰ παρελευθύνουν ὑπὸ σὲ ἄτομα καὶ ἔθνη, φυλαὶ νομαδικαὶ καὶ φυλαὶ πολιτισμέναι, ἀτοκράτορες πανίσχυροι καὶ ἀχλοφόροι οὐτιδανοὶ, ἄνθρωποι μυριάπλοτοι καὶ ἄνθρωποι λιμακτονοῦντες, ἄνθρωποι μαστιγοῦντες καὶ ἄνθρωποι μαστιγοῦμένοι, ὑπάρξεις πωτειναὶ καὶ ὑπάρξεις σκυτεῖνα, καρδία ἀγαπᾷσαι καὶ καρδία μισοῦσαι, χεῖρες ἐλεούσαι καὶ χεῖρες δολοφονοῦσαι, χεῖλη εὐλογοῦντα καὶ χεῖλη βλασφημοῦντα, ἄνθρωποι θυόμενοι ὑπὲρ τῶν ἄλλων καὶ ἄνθρωποι θυόντες τοὺς ἄλλους ! Καὶ εἶδες ἔργα ἡμερότητας καὶ ἔργα βαρβαρότητας, ἔθνη εἰρηνεύοντα καὶ ἔθνη ἀλληλοκτονοῦντα, καὶ ἐφώτισες μυριάδεκα πεδία μαχῶν καὶ μυριάδας γενεῶν ἐλθούσας καὶ παρελθούσας, αἱ δὲ ἀκτίνες σου ἦσαν αἱ αὐταί, ὅτε ἐφώτισες πόλεις ἐνδόξους, ὅπου ἀκαμῖα ἐκυκλοφόρει ἡ ζωὴ, καὶ ἐρείπια Ὀλιβερά, ὅπου ἀφθονεῖ ἡ ἀκαλήφῃ καὶ διαίτηται ὁ νυκτικὸς ἀεὶ καὶ ἡ ἀράχνη ὑφαίνει τὸν ἱστόν τῆς ! Παραδόμενος εἰς Χάρραν εἶδεν ἡ φεύγων τὴν ἀδελφικὴν μὴν Ἰακώβ τὰς τελεπταίας ἀκτίνες σου δόντος, ὅμοιος δ' ἔδωες, καὶ ὅτε ὁ Σιακράτης ἐλάμβανε τὸ κῶνειον ἐν τῇ φυλακῇ, μάρτυς, πρὸδρομος τῶν μαρτύρων τοῦ χριστιανισμοῦ, καὶ ἔδωες, γαλήνιος, ὡς σὺ, καὶ ὅχι ὀλιγώτερον λαμπρὸς ἢ σὺ, ἀνευρεόμενος νέον φῶς καὶ νέαν αἰγλήν ὑψηλοτέρου καὶ βελτίου κόσμου, ἐνῷ περὶ αὐτὸν κατεχρόντο ὄσα

κρυὰ καὶ ἀντήχουν κοπετοὶ καὶ λυγμοὶ ἐξέρχονται ! Σὺ, ἤλιε, εἶδες τὸν ναὸν τοῦ Σολομῶντος καὶ τὸν ναὸν τῆς Παλλάδος, θαυμάσοντας διὰ τοῦ ἐξαισίου κάλλους τῶν καὶ προκαλοῦντας τὰ δάκρυα διὰ τῶν ἐρειπίων αὐτῶν, καταγαλάσαι; δὲ ποτε τὰς κεφαλὰς τῶν Μαραθωνομάχων, περιέβαλες ἐν Χαιρωνείᾳ αἰγλήν ἡρωϊκὴν ἐπίσης, ἀλλὰ πένθημον; τοὺς εὐγενεῖς ἐταίρους τοῦ ἱεροῦ λόγου ! »

Καὶ ἐπαύρησα ἐνταῦθα ἐπὶ μικρὸν, ἐνῷ ἡ φαντασία μου ἔβλεπεν ἀνελετισσομένης πρὸ αὐτῆς ἀπάσας τὰς εἰκόνας τοῦ παρελθόντος, τὴν Βαβυλῶνα ἐπαυρομένην καὶ πίπτουσαν, τὴν Ρώμην κοσμοκρατοροῦσαν καὶ καταρρέουσαν καὶ τόσα ἄλλα πολιτικά, κοινωνικά, κοσμολογικά, ἠθικά καὶ θρησκευτικὰ γεγονότα, ἀλλοιωσάντα τὴν ὕψιν τῆς γῆς καὶ τῶν ἐπὶ τῆς γῆς, ἐνῷ ὁ ἥλιος ἀνέτελλε καὶ ἔδωε πάντοτε ὁ αὐτός. Καὶ, ὅτε ταῦτα ἐσκεπτόμην, ἐξηκόντιζεν οὗτος τὰς τελευταίας τοῦ ἀκτίνης καὶ ἤγγιζε πρὸς τὴν δύσιν.

Καὶ ἐφώνησα καὶ πάλιν στραφεὶς πρὸς αὐτόν « Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ἡμῶν ἀνατέλλεις καὶ δύνεις, ἤλιε, ὡς ἀνέτελλες καὶ ἔδωες πρὸ μυριάδων ἐναυτῶν, ὡς θ' ἀνατέλλῃς καὶ θὰ δύνῃς μετὰ μυριάδας αἰώνων. Καὶ φώτιζες τόσα φαινόμενα καὶ τόσα γεγονότα τοῦ συγχρόνου ἀνθρώπινου βίου. Βλέπεις ἄτομα γεννώμενα καὶ θνήσκοντα, κάλλοντες ἀνοούσας καὶ ἀπανθούσας, τὸ δίκαιον καὶ τὸ ἔδικον, τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ κακόν, τὴν ἀλήθειαν καὶ τὸ ψεῦδος, τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν τυραννίαν, πάντα ταῦτα παλαιόντα εἰσεῖτι καὶ ἀμφισβητοῦντα τὴν νίκην, καὶ ἐκατομμύρια ἀνθρώπων μαχομένον ἐν ἐναντίαι; τάξεις καὶ ὄσα ἐναντίας σημαίας. Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ἡμῶν ἐμπαίζεται πολλὰς ἡ ἀλήθεια καὶ καταγελάται ἡ ἠθικὴ καὶ καταπατεῖται ἡ δικαιοσύνη καὶ δεσμεύεται ἡ ἐλευθερία, πανταχοῦ δὲ τοῦ ἠθικοῦ, τοῦ πνευματικοῦ, τοῦ κοινωνικοῦ καὶ τοῦ πολιτικοῦ καὶ διεθνούς βίου διεξάγονται ἀγῶνες δεινοί, καὶ ὑπερήφανοι ἡγήτορες σιδηροφράκτων κρατῶν ἐξαγγέλλουσιν ὑπερφιάλους λόγους ἀπειλῶν καὶ καυχῆσεων. Καὶ ὅμως θ' ἀνατείλῃς ποτὲ, ἤλιε, ἐνῷ οὐδεὶς τῶν σήμερον ζώντων θέλει προσβλέπει τὸ φῶς σου, τὰ ἐκατομμύρια τῶν ὄσων ἀνθρώπων καὶ στρατῶν θὰ κείνται ὑπὸ γῆν, ὃ δ' ἐσχάτος τῶν ἐπιγεννησομένων θὰ δύναται νὰ χορεύῃ σαρκαζῶν ἐπὶ τῶν τάφων, ὅφ' οὐ; οἱ σκάλκηες θὰ ἐνδιαιτῶνται ἐν τοῖς κρανίοις τῶν ἐστεμμένων κεφαλῶν. Καὶ, τίς οἶδεν, ἤλιε ! ποσῆς ὑπὸ σὲ θ' ἀνανεώθῃ τὸ θέαμα τῆς πικροῦσης Βαβυλῶνος καὶ τῆς καταρρέουσας Ρώμης; τίς οἶδε, πόσοι μεγάλοι θὰ συντριβῶσι καὶ πόσοι μικροὶ θὰ καταστῶσι πανίσχυροι, χωρὶς νὰ προῖδωσι τοῦτο αἱ διπλωματικαὶ μεγαλοφυΐαι, τίς οἶδε πόσα πολυγῆνια θὰ καταστῶσι μεγάλα πρωτεύουσα, καὶ πόσα τοιαῦτα, ἐρηλοῦμενα, θὰ εἶνε ἀντι-

κειμενον ἐνδιαφέροντος μόνον διὰ τὸν ἱστορικόν, τὸν ἀρχαιολόγον, τὸν φιλόσοφον καὶ τὸν ποιητὴν ! Ἀλλὰ θὰ εἶνε λοιπὸν τοιοῦτος ὁ ροῦς τῶν ἐν τῷ κόσμῳ τοῦτω, ἀείποτε μοιραῖος, ἀναλλοίωτος, καὶ θὰ παρέρχεται ἐκαστῇ ἡμέρᾳ ἀντιγράφουσα τὴν ἄλλην, καὶ δὲν θὰ φωτίσῃ ποτέ, ἤλιε, καινὴν τινα ἡμέραν ; Ὅσα διαρκῆ πάντοτε ὁ ἀγὼν οὗτος, θὰ τελεῖται ἀείποτε ἢ αὐτῇ πάλιν, θὰ συγκρούωνται αἰωνίως αἱ αὐταὶ δυνάμεις, καὶ τὸ ἀγαθὸν θὰ ὁράται πολλάκις αἰμάσσον μου τὸ βέλος τοῦ δαίμονος τοῦ κακοῦ ; Ἡ ἀνθρωπότης δὲν θέλει ἀποκάμῃ ἐκ τῶν ἀγῶνων τῆς, δὲν θέλει διδαχθῇ ἐκ τῶν παθημάτων τῆς, καὶ δὲν θέλει προσορμισθῇ ποτε εἰς τὸν λιμένα τῆς εὐδαιμονίας, ἢν τοσαῦτον ἐπιποθεῖ ; ὦ ! φώτιζε ἀκόμη, φώτιζε ἤλιε ! Ἴδού πρὸ ἐμοῦ ἀνοίγονται τὰ ἀπότατα ἐκείνα καὶ μυστηριώδη τοῦ μέλλοντος; βάθη καὶ ὁ ὀφθαλμὸς μου, ὑπὸ ὑπερφυσικῆς δυνάμεως ὀπλιζόμενος, ἐνορᾷ ἐν αὐταῖς ἐκτυλισσόμενον τὸ ἐξαισιον δόγμα τοῦ μελλόντος τῆς ἀνθρωπότητος ; Καὶ βλέπω ἐκατομμύρια ἐνώπιόν μου εὐτυχῶν, δυστυχῶν, εὐπάρων, ἀπόρων, θριαμβουόντων, πιπτόντων, δαυλιῶν, θυμάτων, καὶ βλέπω στρατοὺς καὶ στόλους καὶ λόγγυς ἀστραπτοῦσας καὶ πυροβόλα κροτοῦντα καὶ μυριάδας νέων θνησκουσῶν καὶ ἀδελφῶν ὀλοφουμένων καὶ συζύγους κοπτομένης καὶ μητέρας καταρρομένης, καὶ ἀκούω δεινῶν καὶ παγιδόμων ὀλογῆν καὶ κραυγὰς ἀπέλπιδας, αἰτινας μάτην πολλαχόθεν ἐξεζητήσαν σωτηρίαν ! Καὶ βλέπω ἤδη ξύλον τι ἀνυψόμενον, ξύλον σταυροῦ, καὶ ἕνα ἄνθρωπον, τὸν κάλλιστον τῶν ἀνθρώπων, Ἄνθρωπον Θεόν, μὲ κεκλιμένην τὴν κεφαλὴν ἐπ' αὐτοῦ, καὶ σὲ, ἤλιε, ἐπὶ τῇ θέᾳ ταύτῃ αἰματοῦμενον καὶ συσκοτιζόμενον. Καὶ ἐκ τοῦ ξύλου ἐκεῖνου ἐκπορεύεται φῶς καὶ ζωὴ. Καὶ ὁ ἐπ' αὐτοῦ κρεμνόμενος ἀνοίγει τὰ χεῖλη αὐτοῦ, γλυκύτερα, ὅπερ τὸ μέλι, καὶ ἐκ τῶν χελίων αὐτοῦ ἐξέρχονται ῥήματα ἀληθείας, ἐλευθερίας, ἀγάπης, μακαριότητος καὶ ζωῆς αἰωνίου. Καὶ ἀκούει αὐτοῦ ἡ ἀνθρωπότης καὶ προσπίπτει εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ καὶ βάλει αὐτοὺς διὰ τῶν δακρύων τῆς μετανοίας καὶ ἐξαιτεῖται ἔλεος καὶ σωτηρίαν, καὶ ἐκεῖνος ἐνσχέθει αὐτὴν καὶ ἀπομάσσει τὰ δάκρυά τῆς καὶ θεραπεύει τὰς πληγὰς τῆς καὶ θραύει τὰ δεσμὰ τῆς καὶ ποιεῖ πάντας τοὺς ἀνθρώπους ἀδελφοῦς τοῦ καὶ συνδέει αὐτοῦ; διὰ τοῦ συνδέσμου τῆς ἀγάπης καὶ ἐκλείπουσιν οἱ στόλοι καὶ διαλύονται οἱ στρατοὶ καὶ πίπτουσιν οἱ τύρανοι καὶ γίνονται πάντες ἐργάται τοῦ ἀγαθοῦ καὶ ἐξορίζονται τὰ δάκρυα καὶ οἱ στεναγμοὶ καὶ αἱ λύπαι καὶ χαιρούσι καὶ εὐδαιμονοῦσι πάντες, καὶ ζῶσιν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, μίᾳ ποίμνῃ ὑπὸ ἑνῆ ποιμένα ! »

Καὶ ἀνέβλεψα μετὰ μικρὸν πρὸς τὸν οὐρανὸν καὶ διέδραμον διὰ τοῦ ὀφθαλμοῦ τὰς κυ-

νάς αὐτοῦ ἐκτάσεις, ἔπειτα δὲ, καθίσας, ἔνευα πρὸς τὴν ἔμμοιαν, βεβυθισμένος ἀκόμη εἰς τὸ πέλαγος τῶν τόσων συναίσθημάτων. Τέλος ἀνέκυψα καὶ εἶδον καὶ πάλιν πρὸς τὸ ἄκρον τοῦ ὀρίζοντος. Ὁ ἥλιος ἤπτετο τῆς θαλάσσης καὶ ἐστεφάνου καὶ ἠσπάζετο αὐτὴν καὶ ἐπαδείκνυτο ἐν λαμπρῇ φιλαρεσκίᾳ καὶ μετεσχηματίζετο ἐξαισιώδως, ὡσεὶ ἤθελεν, ἀποχωρῶν, νὰ παρουτιάσῃ εἰς τὴν θλιβομένην γῆν ἅπασαν αὐτοῦ τὴν μεγαλοπρέπειαν καὶ τὴν καλλονήν, εἶτα δὲ κατέδυσεν ἠρέμα καὶ ἠρανόσθη, ὅπως ἀνατίλῃ καὶ ἀναφανῇ ἐν ἄλλῳ κόσμῳ, σκορπίζων νέαν λαμπρότητα καὶ φωτίζων ἄλλων βίον καὶ ἄλλων ὀφθαλμούς. Καὶ τὰ πρὸ μικροῦ χρυσοῦντα νεφύρια ἠμαυροῦντο, ὡσεὶ περιεβάλλοντο πένθημα, καὶ σιωπή τι; βαθεῖα ἐκράτησεν ἐπὶ πᾶσαν τὴν φύσιν, καὶ τὸ κύμα ἐφλοισβίζεν ἠρέμα, καὶ ἡ αὖρα ἔπνεε ἄρσενά, ἀλλ' ἠρεμῶς καὶ αὐτῇ, εὐλαβομένη, μὴ ταραξῆ τὴν τόσων σιγὴν, καὶ κορωναί τινες ἵπταντο ἄνω, πτερόδυσαι πρὸς τὰς φωλαῖς αὐτῶν.

MIX. I. ΓΑΛΑΝΟΣ

ΠΕΡΙ ΔΙΟΡΘΩΣΕΩΣ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ

Ἀρχαία καὶ γενικῶς ἀνεγνωρισμένη ἀρχὴ ἐστὶν ὅτι τὸ Κράτος τὸ προορισμὸν ἐκ Θεοῦ ἔχον τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἠθικοῦ νόμου δι' ὀλιγῶν μέσων καὶ ποιεῖν ἀγαθούς καὶ δικαίους τοὺς πολίτας κατὰ Πλάτωνα χρῆζει τῆς παρὰ τῆς θρησκείας βοήθειας, ὅπως πρὸς τὴν ἐλαττωρίαν τῶν ὀλιγῶν ποιῶν καὶ ἀμοιβῶν, ἃς διαχειρίζεται τὸ Κράτος, προστεθῆ τὸ μόνον ἐσωτερικὸν ἐλατήριον τῶν ὕψιων πνευματικῶν ἀρχῶν καὶ πεποιθήσεων, αἵτινες ἀποτελοῦσι τὸ πρῶτον καὶ κύριον στοιχεῖον πρὸς πλήρωσιν τοῦ ἠθικοῦ νόμου. Διὰ τοῦτο καὶ παρὰ τοῖς ἔθνικοις αὐτοῖς Ἕλλησι καὶ Ῥωμαίοις, τὸ Κράτος ἐθεώρει καθῆκον ἐαυτοῦ τὸ ὑποστηρίξειν καὶ προστατεύειν τὴν θρησκείαν τοῦ ἔθνους εἰς ἐπιρροῶσιν τῆς ἰδίας ἐαυτοῦ ἐκπολιτιστικῆς ἐργασίας. Πολλοὶ δὲ ἄλλων συνηθάνθη τὸ Ῥωμαϊκὸν Κράτος τὸ καθῆκον τοῦτο, ὅτε διὰ τῆς ἐξόχου προσωπικότητος Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου καὶ τῶν διαδόχων αὐτοῦ ἀνέλαβε νὰ ὑποστηρίξῃ καὶ χρησιμοποιοῖ ὑπὲρ τοῦ Κράτους τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν, ὡς τὴν μόνην δυναμένην νὰ θεραπεύσῃ τὴν ἠθικὴν διαφθοράν, τὴν δεινὴν ταύτην ἠθικὴν νόσον τὴν κατατρόχουσαν τὴν ἀνθρωπότητα καὶ ἀπειλοῦσαν νὰ συντελέσῃ τὴν παρακμὴν τοῦ Κράτους, καὶ κατόρθωσεν ὑποδοῆσαι τὰς δραστηρίους καὶ ζωτικὰς ἐνεργείας τῆς ἐκκλησίας νὰ δώσῃ ταύτῃ τὴν ἀρωγὴν αὐτοῦ εἰς νόμιμον καὶ κανονικὴν λειτουργίαν τῶν θε-

σῶν τῶν ἐκ τοῦ πνεύματος τῆς χριστιανικῆς ἀποκαλύψεως τὴν ὑπαρξὴν ἐχόντων.

Καὶ ἡ μὲν ἐκκλησία ἐνωρὶς αἰσθανθεῖσα τὴν ἀνάγκην τῆς μορφώσεως ἀνδρῶν δυναμένων νὰ ἐξηγήσωσι τοῖς πιστοῖς καὶ ἀπίστοις τὰς ἱερατικὰς καὶ σωτηρίους τῆς πίστεως ἀληθείας κατήρτισεν ἀπὸ τοῦ ἅ. αἰῶνος κατηχητικὰς καὶ ἐξηγητικὰς σχολὰς, (ἰδίως ἐν Ἀλεξανδρείᾳ καὶ Ἀντιοχείᾳ) ἐν αἷς οἱ διασημότετοι τῶν διδασκάλων ἐμόρφουν καὶ κατήρτιζον διδασκούς, ἐαυτῶν ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τῆς πίστεως. Ἄλλ' ἀτυχῶς δὲν ὑποστήριζεν αὐτὴν τὸ Κράτος ἐν ταύτῃ τῇ ἐργασίᾳ, διότι δὲν εἶχεν εἰσέτι ἀναπτυχθῆ ἐν τῇ συνειδήσει τῶν Αὐτοκρατόρων καὶ τῶν ἱσχυρῶν τῆς ἐποχῆς ἡ ἀνάγκη τῆς καθολικωτέρας καὶ συστηματικωτέρας ὁργανώσεως τῶν τῆς ἐκκλησιαστικῆς καὶ δαπάνης τοῦ Κράτους καὶ διὰ τοῦτο τὸ Γραικορωμαϊκὸν κράτος παρεδίδθη εἰς τὴν ἀμαθίαν καὶ τὸν φανατισμὸν, ὅστις ὑπὲρ πᾶν ἄλλο ἐπήγαγε τὴν παρακμὴν καὶ κατὰπτωσιν αὐτοῦ.

Διδαχθέντες δ' ἡρεῖς ὑνὸν διὰ τῶν θλιβερωτάτων τῆς τοιαύτης παραμελήσεως ἀποτελεσμάτων ἀνάγκη νὰ ἐπιστήσωμεν τὴν προσοχὴν ἡμῶν εἰς τὸν καταρτισμὸν σχολείων, ἀφ' ὧν νὰ ἐξέλθωσι διδάσκαλοι μορφώσαντες ἀληθεῖς χριστιανούς. Ἕλληνας, δι' ὧν καὶ μόλιον δύναται νὰ διατηρήθῃ ἐν ἀκμῇ καὶ νὰ προαχθῆ ἡ πολιτικὴ ἡμῶν κοινωνία, ἥς μέτρον ἀκμῆς καὶ προακμῆς ἡ ἠθικὴ κατάσταση ἢ ἐκ μόνης τῆς χριστιανικῆς μορφώσεως καὶ πεποιθήσεων ἐξαρτῶμεν, διότι ἠθικῆς, ὡς πολλὰκις καταδειχθῆμεν, οὐδὲν ἄλλο κατ' οὐσίαν ἐστίν ἢ καθυπόταξις τῆς βλῆς εἰς τὸ πνεῦμα, ἢ μόνος ὁ πνευματικὸς ἄνθρωπος, ὁ τῆς χάριτος ἄνθρωπος, δύναται νὰ κατορθώσῃ.

Πρὸς τὸν καταρτισμὸν ἡμῶν σχολείων τοιαύτων ἀνάγκη πᾶσα νὰ ληφθῶσι πρῶτον τὰ κατὰλληλα πρόσωπα διευθυντῶν καὶ διδασκάλων ἀμέμπτου ἠθους καὶ μεμαρτυρημένης εἰδικότητος καὶ δεξιότητος παιδαγωγικῆς, αἵτινες νὰ ἀφαιρέσωσι τὸ παιδίον ἐκ τῆς διαφθορῆς ἢ μὴ δεόντως ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ παιδαγωγούσης διὰ τὴν γενικὴν ἐκ τῆς τουρκικῆς δουλείας ἀμαθίαν καὶ ἐξαχρείωσιν ἐπιρροῆς τῆς οἰκογενείας καὶ τῆς κοινωνίας καὶ ἐγχειρίσαντες ἐν ἰδιαιτέσει ἐκκλησιαστικῆς φροντιστηρίῳ χρηρηγήσωσιν αὐτὸ τὸ ἦθος καὶ τὴν παιδείαν, ἅτινα ἡ οἰκογένεια αὐτοῦ καὶ ἡ κοινωνία ἀδυνατοῦσι νὰ προσδώσωσι. Καὶ πρόκει βεβαίως ἐνταῦθα νὰ ἀπασθῶμεν τὴν ἐξάρτησιν τοῦ παιδαγωγικοῦ κανόνος, ὅστις ἐπὶ τὸ νὰ λαμβάνῃ ὁ παῖς τὴν πρῶτην αὐτοῦ ἀνατροφὴν ἐν τῇ οἰκογενείᾳ, διότι ἡ οἰκογένεια κατὰ κανόνα ἐστὶν ἐξ ἀμαθίας καὶ ἀγροικίας ἀνίκανος νὰ πράξῃ τοῦτο, καὶ νὰ ἀναθεώσωμεν εἰς ἄνδρα ἀληθῶς χριστιανὸν καὶ ἐπι-

στήμονας καὶ παιδαγωγικούς, σύλψασαν τὴν τῆς ἀνατροφῆς τῶν μελλόντων πνευματικῶν διδασκάλων τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους φροντίδα, ὡς συνέστησε καὶ ἐνήργησε τοῦτο ἐν Γερμανίᾳ ὁ μέγας praceptor Germaniae, ὁ Μελάγγθων. Τὸ ἀναγκαῖον δὲ καὶ ἀπαραίτητον τῆς ἐξω τῆς οἰκογενείας ἀνατροφῆς τῶν ἀπειλουμένων νὰ διαφθορῶσιν ἐν αὐτῇ ἀναγνώριζε καὶ ἡ παιδαγωγικὴ (Παράβαλε Kern Ἐγγχειρίδιον Παιδαγωγικῆς ἐν Βερολίῳ 1881 ἐν § 58 καὶ 66).

Ἡ ἀρχὴ λοιπὸν τῆς ἰδρύσεως τῆς τῆς Ῥιζαρίου καὶ τῶν ἱερατικῶν σχολῶν ὑπῆρξεν ὀρθῆ καὶ ὀρθῆ, ἀλλ' ἐν τῇ ἐκτελέσει τελείως ἐναυδάγητε, ἀ) διὰ τὴν κακὴν κατὰ κανόνα ἐκλογὴν τῶν διευθυντῶν, ἀνδρῶν ἥμισυ παιδαγωγικῶν καὶ δυναμένων νὰ ἐμπνεύσωσιν ἐνθουσιασμὸν πρὸς τὴν θρησκείαν καὶ τὸ ἐπάγγελμα τοῦ κληρικοῦ, οὐ τινος οἱ πλεῖστοι ἕστερον τὸ αὐτοὶ καὶ εἰ δὲ τινες εἶχον, ἕστερον τὸ πάλιν τῆς πεφωτισμένης ἐκείνης διανοίας, ἥτις ἀνευρίσκεαι κατὰ κατάλληλα πρὸς τὴν ἐμπνευσιν ταύτην μέσα β) διὰ τὴν ἑλλειψὴν παντὸς ὁργανικοῦ συνδέσμου μεταξὺ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου καὶ τῆς Ῥιζαρίου καὶ τῶν ἱερατικῶν σχολῶν. Ὡφειλε γὰρ τεθῆναι ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς ἢ τῆς Ῥιζαρίου καὶ αἱ ἱερατικαὶ σχολαὶ καὶ κατὰ τὴν ταύτης γνώμην διευθνεσθαι τὰ τῆς διδασκαλίας καὶ τῆς ἐκλογῆς τοῦ προσωπικοῦ καὶ γ) διὰ τὴν ἀδιαφορίαν τῆς Κυβερνήσεως μηδέποτε φροντισάσης περὶ τῆς τηρήσεως τῶν κανονισμῶν, καὶ ἀπέδειξε, ὅτι καὶ σήμερον ἐτιλαϊκὸς διευθίνει παρὰ τὸν νόμον τὴν Ῥιζαρίου Σχολὴν καὶ οἱ κανονισμοὶ αὐτῆς ἀυσυστάτως καταπατοῦνται ἐπὶ βλάβῃ τοῦ ἱερατικοῦ χαρακτῆρος αὐτῆς, ἢ δὲ Κυβέρνησις, ἡ μόνην δυναμένη νὰ ἐπιφέρει διόρθωσιν, ὅπως ἀδιαφορεῖ ἢ αὐτὴ δ' ἑλλειψί; μερίμνης ἐν τῇ ἐκλογῇ τοῦ προσωπικοῦ καὶ τῇ τηρῆσει τῶν κανονισμῶν τῶν ἱερατικῶν σχολῶν παρατηρεῖται τὸ δὲ πάντων σπουδαιότατον ὅτι οὐδέποτε ἐφρόντισε περὶ συστάσεως ἐκκλησιαστικοῦ ταμείου, ἐξ οὗ νὰ χρηρηγήθῃ τακτικὴ ἀμοιβὴ εἰς τοὺς ἱερεῖς τοὺς φέροντας δίπλωμα τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου. Ἡ διάταξις αὕτη ἤθελε μάλλον ἐνισχύσει τὸν μεταξὺ τῆς Σχολῆς ταύτης καὶ τῆς Ῥιζαρίου καὶ τῶν ἱερατικῶν σχολῶν συνδέσμον, καθ' ὅσον τὸ ἐλάχιστον ὄριον πρὸς χειροτονίαν εἰς ἱερατικὸν βαθμὸν εἰσι τὰ 25 ἔτη ὁ δὲ τῶν ἱερατικῶν σχολῶν καὶ τῆς Ῥιζαρίου νεαρός ἐτι ἀπόφοιτος ἀντὶ νὰ δαπανῇ τὸν καιρὸν εἰς ἄλλας βιοποριστικὰς ἐνασχολήσεις δύναται νὰ καταρτίσθῃ ἐν τῇ θεολογικῇ ἐπιστήμῃ θεωρητικῶς τε καὶ πρακτικῶς καὶ λάβῃ τὸ δίπλωμα αὐτοῦ.

Ἐὰν τοίνυν κατὰ ταῦτα ἡ Κυβέρνησις θέλῃ νὰ φέρῃ διόρθωσιν εἰς τὰ τῆς ἐκκλησιαστικῆς

παιδείας, ἀνάγκη ἀ) νὰ φέρῃ νόμον περὶ συστάσεως ἐκκλησιαστικοῦ ταμείου καθ' ὃς ἐν τῇ περιουσίᾳ τῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος πραγματικῶν ἡμῶν ὑπεδείχθαι βάσεις β) νὰ συμπληρώσῃ τὰς ἐδρας τῆς θεολογικῆς σχολῆς καὶ χρηρηγήσῃ ταύτῃ ἐκ τῶν κληροδοτημάτων ἐπαρκεῖς ὑποτροφίας ἐνταῦθα καὶ ἐν Γερμανίᾳ πρὸς διαρκὴ μόρφωσιν καθηγητῶν καὶ ὑφηγητῶν αὐτῆς καὶ δώσῃ ταύτῃ δικαίωμα ἐποπτείας ἐπὶ τῆς Ῥιζαρίου καὶ τῶν ἱερατικῶν σχολῶν γ) νὰ διορίσῃ κατάλληλον διευθυντὴν τῆς Ῥιζαρίου Σχολῆς καὶ ἀπαιτήσῃ ἀκριβεστάτην τῶν διεπόντων αὐτὴν νόμων καὶ κανονισμῶν τήρησιν δ) νὰ διορίσῃ τρεῖς τοὐλάχιστον καταλλήλους ἐγγάμους, εἰ δυνατόν, κληρικοῦ, διευθυντὰς τριῶν τοὐλάχιστον ἱερατικῶν σχολῶν ὁργανιζομένων καθ' ὃς βάσεις ὑπεδείχθαι ἐν τῷ περὶ διαρρυθμίσεως τῶν τῆς ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐ) νὰ διαθέσῃ ποσὸν ἐπαρκῶν διὰ τὴν συντήρησιν προλυτῶν τῆς θεολογίας ὡς καθηγητῶν τῶν ἱερῶν μαθημάτων ἐν ἅπασι τοῖς γυμνασίοις τοῦ Κράτους, ἐν οἷς ἡ ἀνάγκη τῆς διδασκαλίας τῶν μαθημάτων τούτων ὑπὸ εἰδικῶν ἀνδρῶν ὡς ἄρως ἀπαραίτητος τῆς ἐπιτυχῆς διδασκαλίας αὐτῶν ὑπὸ πάντων τῶν παιδαγωγικῶν ἀνδρῶν ἀνομολογεῖται ς) νὰ ἀπαιτήσῃ ἠθικὰ καὶ ἐπιστημονικὰ προσόντα ἀμέμπτου ἠθους καὶ διπλώματος θεολογικῆς παρὰ πάντων τῶν εἰς οὐρανὸν ποτὲ ἐκκλησιαστικὴν θέσιν διοριζομένων, καὶ τέλος ζ) νὰ νομοθετήσῃ ὅπως εἰς πάσας τὰς διατηρουμένας μονὰς διορισθῶσιν ἡγούμενος οἰκονόμος καὶ σύμβουλοι προλόγοι τῆς θεολογίας ἔχοντες τὴν υποχρέωσιν νὰ διδάσκωσι τοὺς μοναχούς κύκλον τινὰ τῶν ὑψίστων καὶ τῶν θεολογικῶν μαθημάτων ὁρισθῶμενον ὑπὸ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς. Διὰ τῶν ἐπιτῶν τούτων μέτρων κανονισθῶσονται ἔριστα καὶ λειτουργήσωσι σὺν τῷ χρόνῳ σκοπιμώτατα τὰ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐκπαιδεύσεως τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους, ὅπερ ἐκ ταύτης ἀντλήσει ἀκατάγωνιστον ἠθικὴν δύναμιν εἰς ἀποφυγὴν τῆς ἀπειλοῦσας αὐτὸ παρακμῆς καὶ πλήρωσιν τοῦ μεγάλου αὐτοῦ ἐν τῇ Ἀνατολῇ προορισμοῦ.

N. M. ΔΑΜΑΛΑΣ.

Ἡ ΠΤΩΣΙΣ ΜΟΥ ΚΑΙ ΤΟ ΣΤΗΡΙΓΜΑ ΜΟΥ. ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΗΛΙΟΥ. (ΔΙΗΓΗΜΑ).

Ἦτο παραμῶν τῶν Πάσχα. Ἀνέβαινον τὸ Πήλιον ἐπὶ ἡμῶν. Νηνεμία ἄκρα. Νέφη καλύπτουσι τὸν ὀρίζοντα τὴν δρόσον αὐτῶν κατὰ διαλείμματα ἠρέμα σταλάζοντα. Ὁ Παγάσσιος κόλπος κάλυπτε κατόπτριζε ἀκίνητος τὸν ἀνω-

θεν ούρανόν· ἀμφότεροι σκυθρωπάουσιν. Ἐνίοτε ἀκτίνες τινες διολισθαίνουσαι διὰ τῶν νεφῶν φαιδρύνουσι στιγμιαίως τὴν θψιν ἐκατέρου. Ἔινε ὠραίων ὄρος τὸ Πήλιον· εἶνε τὸ ὠραιότερον ἴσως ἐκ τῶν τῆς Ἑλλάδος, ὅπως καὶ ὁ ἐξ αὐτοῦ ἀφορηθεὶς Πηλείδης ἦτο ὁ ὠραιότερος τῶν ἐπὶ Τροίαν στρατευσάντων Ἑλλήνων. Διευθυνόμενον ἐκ τοῦ ΒΑ. εἰς τὸ ΝΑ., φαλακρὸν κατὰ τὰς κορυφάς, ἀλλὰ οὐσιον κατὰ τὰς κλιτύας, ὡς κεφαλὴ ἀνδρὸς προώρου φαλακροθεύσα, ἀλλὰ πυκνὰ φέρουσα παραγναθίδας, λούσι τοὺς πόδας αὐτοῦ εἰς τὰ ὕδατα τοῦ Αἰγαίου τοῦ Παγασαίου καὶ τῆς Βοιωθίδος καὶ φέρει ἐπὶ τῶν εἰρέων αὐτοῦ νάτων διαβροχομένην ὑπὸ καλιρρόων πηγῶν ἀνὰ μίαν δωδεκάδα χωρίων ἀκμαζόντων. Εἰς ἐν τῶν χωρίων τούτων κείμενον ἐπὶ τῆς δυτικῆς κλιτύς διημιθυόμενον. Φίλος μου ἀγαπητός, ἡμίονου καὶ αὐτὸς ἐπιβαίων μετὰ τινος δεκαετοῦς ἀναψιάς του, μὲ ἦγεν ἐξ Ἀθηνῶν πρὸς Ξενίαν εἰς τὸν πατρικὸν αὐτοῦ οἶκον. Ἐρχόμεθα ἐκεῖ, ὅπως ἀπολαύσωμεν ὁρεινοῦ ἀέρος καὶ ἀναπαύσεως ἀγροτικῆς μακρᾶν τῆς Ἀθηναϊκῆς κόπης καὶ τύρβης. Πολλὰκις θυμῶς βαίνωι τις ὡς πρὸς καλόν, εὐρίσκει ὑπερ' οὐδ' ἤθελεν οὐδὲ προσεδόκα καλόν.

Βραδέως ἐπὶ τῶν βραδυπορούντων ὑποζυγίων ἀνηρχόμεθα τὸ ὄρος. Αἱ ὁδοὶ εἰσιν ὄρηαι, ἀνόμαλοι, στεναὶ ἐν πολλοῖς καὶ ἐν τισιν ἐπισημολαίς· κρημνιζόμενός τις ἐκ τοῦ χείλους τῶν τελευταίων τούτων δύναται νὰ κατακυλιηταὶ ἐπὶ τέταρτον ὄρας, μέχρις οὐ εὐρὴ τέρμα ἢ κίνησις καὶ μετ' αὐτῆς ἀναμφιβόλως καὶ ἡ ζωῆ. Μετ' ἡμῶν ἀναβαίνουν καὶ πολλοὶ τῶν χωρικῶν ἄνδρες, γυναῖκες καὶ παῖδας, οἱ μὲν πεζοί, οἱ δὲ καὶ ἀναβάται, πάντες δὲ περιχαρεῖς· διότι ἔκαστος, καὶ ὁ πτωχότερος, φέρει τι νέον μεθ' ἑκαστοῦ ἢ ἐνδύματα ἢ ὑποδήματα, πάντες δὲ ἀνὰ ἓνα ἀμὸν ἐκ τῆς ἀγορᾶς. Φωναὶ ἀνθρώπων καὶ ἀμῶν βελάσματα καὶ πτηνῶν ἔσματα καὶ τῶν βουκίων τὸ κλάρυσμα πλήττουσιν ἅμα τὰ ὄτα καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ θέλγονται ἐκ τῶν ὠραίων θέσεων καταφύτων ἐκ λευκῶν καὶ καστανῶν καὶ χλόης· πλουσίας· τοῦ δὲ ὀρίζοντος τὸ εὐρὸ καὶ τοῦ ἀνέμου τὸ ἐλαφρὸν καὶ ἀρωματῆδες ἐλαφρύνουσι τοὺς πνεύμονας, εὐδύνουσι τὸ πνεῦμα καὶ φαιδρύνουσι τὴν θψιν. Ὅποια φύσεως θέληγητρα! Εὐρισκόμην εἰς τὸ κατακόρυφον τῆς ἐκ τῆς ἀπολαύσεως αὐτῶν ἡδονῆς. Ἄλλ' οὐδὲν τῶν ἀνθρώπων εὐτρεπτότερον. Πράγματι, εὐκόλως μεταπίπτει τις ἐκ τοῦ κατακόρυφου τῆς χαρᾶς εἰς τὸ ἀντικόρυφον τοῦ ἄλγους. Τοῦτο συνέβη καὶ εἰς ἐμὲ καταπεσόντα αἰφνίς ἐκ τῆς βράχως τοῦ ἡμίονου ὑπὸ τὴν κοιλίαν αὐτοῦ καὶ παρασύραντα τὸ ὑπ' ἐμὲ σάγμα ἐπὶ τοῦ στήθους μου. Εἰς τὴν πτώσει μου ὁ φίλος μου ἐγέλασε, νομίσας τὸ πρᾶγμα ἀστεῖον, τὸ κοράσιον δακρύον ἐκράυγασε, φοβήθηεν μὴ καὶ αὐτὸ πέσῃ, ὁ δὲ ἡ-

μιονηγὸς ἔδραμε νὰ ἀναγείρῃ τὸν πεπτοκότα ἐμὲ, ὅστις κτυπηθεὶς περὶ τὴν σπονδυλικὴν στήλην κατὰ τὰς πλευρὰς ἐκ τῆς πτώσεώς μου ἐπὶ δύο ἐξεχόντων λίθων τοῦ λιθοστρώτου, ἀναγόμενος ἔχων τὸ στόμα καὶ ἐξωθημένους ἀγρίως τοὺς βολβοὺς τῶν ὀφθαλμῶν, ὡς ὁ ἀπαγορευόμενος, προσπαθῶν ἀλλὰ μὴ δυνάμενος ν' ἀναπνεύσῃ, ἐκαίμην ὑπτιος μεταξὺ τῶν τεσσάρων ποδῶν ὑπὸ τὴν κοιλίαν τοῦ ἡμίονου ἀκινήτου ὡς ἀψὶς ἐπ' ἐμὲ μένοντος. Ἀποσύρας ἐδ' ἐπὶ τοῦ στήθους μου σάγμα ὁ ἡμιονηγὸς μὲ ἐδοήθη· σε νὰ ἐγερθῶ, ἀλλὰ δὲν ἠδυνάμην ἐτι οὔτε νὰ στηριχθῶ ἐπὶ τῶν ποδῶν μου οὔτε ν' ἀναπνεύσω· ἠσθανόμην πόνησι δρυμυτάτους· τὰ ἐντόσθιά μου συνεταράσσοντο· ἡ ὄσφύς μου δὲν εἶχε τὴν ἰσχὺν νὰ κρατῇ τὸ ὑπερ' αὐτὴν βάρος τοῦ σώματος καὶ ἐστηρίχθην καταπεσόν ἐπὶ τοῦ σώματος νομίζων ὅτι τῇ στιγμῇ ἐκεῖνη ἤθελον ἐκπνεύσει. Ἀνένπνευσα τέλος ἔπαξ μετ' ἀγωνίας καὶ ἀσθματός καὶ οἱ πρῶτοι λέξεις, αἱ τινες ἐξήλθον τοῦ στόματός μου, ἦσαν: Δόξα τῷ Θεῷ· διότι ἐσκέφθην ὅτι ἂν κατακυλιόμην ὡς βόλος χιόνος καὶ ἂν κατασυνετριβόμην, ἐν ἡ πτώσει μου δὲν ἐγένετο ἐκεῖ, ὅπου ἡ ὄσφύς ἦτο ὁποσοῦν πλατεία καὶ ὁμαλή, ἀλλ' ἔλιγω καταπέτω, εἰς τὰ στενά καὶ ἀπόκρημα. Ὁ φίλος μου προσδραμών καὶ αὐτὸς ἄφ' ἑνὸς μὲν ἐγέλασθελον νὰ μὲ ἐγκυρδιώσῃ, ἄφ' ἑτέρου δὲ, βλέπων τὴν ἀγωνίαν μου καὶ φοβούμενος, κῆλεγε μετὰ θυμοῦ τὸν ἡμιονηγόν, διότι ὁ τυλαίτιπυς· οὗτος ἄνθρωπος, λύσας καὶ χαλαρώσας τὸ σχοινίον τοῦ σώματος, ὅταν διελθόντες διὰ τινος πανηγύρεως εἶχομεν καταβῆ, εἶχε λησιμονήσῃ νὰ ἐντέινῃ καὶ δέσῃ αὐτὸ ἐκ νέου, ὅτε μετὰ ἡμίσειαν ὄραν ἀναβάντες ἠρξάμεθα καὶ πάλιν τῆς πορείας ἡμῶν.

Ὁ τόπος τῆς πτώσεώς μου ἀπέχεν ἡμισίαν ἀπὸ τοῦ χωρίου, πρὸς ὃ κατακυλιόμεθα, ὄραν. Ποῖα βάσανα ἐδοκίμασα κατὰ τὴν ἡμισίαν ταύτην ὄραν ἀκόμη καὶ σήμερον μετὰ παρτευσιν πενταμήνου φρίττω ἀναμνησκόμενος. Νὰ μείνω, ὅπου ἔπεσον, ἦτο ἀδύνατον, διότι οὐδὲν ὄπῃρχεν ἐκεῖ οἶκημα· νὰ βαδίσω, δὲν ἠδυνάμην· ἄλλος τρόπος πρὸς μεταφορᾶν μου δὲν ἦτο πρόχειρος· ἔμενε λοιπὸν νὰ μὲ ἀναβιβάσῃ πάλιν ἐπὶ τοῦ ἡμίονου, καὶ ἐνῶ δὲν ἠδυνάμην νὰ κρατήσω τὸ σῶμά μου ἐπὶ τῆς ὄσφύς μου, ἀναγκάζομενος νὰ κρατῶμαι, ἐδοκίμαζον δρυμὰ ἄλλα. Καθ' ὅλην δὲ τὴν πολυώδυνον πορείαν σφίγγων τοὺς ὀδόντας μου καὶ μυκώμενος ἠναγκάζομην νὰ ὑπομένω διπλάς ἐνοχλήσεις, ἐνῶ μὲν τὰς ἐκ τῶν μολώτων τῆς πτώσεώς μου, ἐν ἔθεν δὲ τὰς ἐκ τοῦ φίλου μου, ὅστις ὅτε μὲν ἐπέπληττε τὸν ἡμιονηγόν, ὅτε δὲ ἰσινέδιζεν ἐμὲ ὡς ἀνεπιτήδειον ἱππευτήν, καὶ ἄλλοτε προσπαθεῖ νὰ μὲ ἀνακουφίσῃ ὑποδεικνύων μοι τὰς

ὠραίας τοποθεσίας, δι' ἃν διηρχόμεθα, ἀεννάως λαλῶν καὶ οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν σιωπῶν.

Μάτην ὁ δυστυχὴς ἡμιονηγὸς ἀκούων τοὺς κατ' αὐτοῦ ἐλέγχους προσπαθεῖ νὰ δικαιολογηθῇ ἢ φωνή του ἐπιγέτο· εἰς τοὺς ἐπαναλαμβανόμενους ἐλέγχους τοῦ φίλου μου, ὡς πνίγεται ὁ στόνος τοῦ τραυματίου εἰς τὸν ἀγρίον τῶν τηλεβόλων ἀλαλαγμόν. Εἰς πάντας δὲ τοὺς λόγους τοῦ φίλου μου ὡς ἐπορῆ ἠκούετο ὁ ἰδικός μου στόνος.

— « Ἄχ! »

— « Ἐγὼ φρονῶ, ἔλεγεν ὁ φίλος μου, ὅτι οἱ βόγγοι σου αὐτοὶ εἶνε ἀπὸ δειλίαν. Ἐρὲ ἀδελφέ, δὲν εἶνε τίποτε νὰ ἐφθάσαμεν ἀμέσως θὰ γείνη· καλὰ τὴν νύκτα θὰ ὑπάγομεν μαζί εἰς τὴν ἀνάστασιν καὶ αὐριον θὰ φάγομεν μὲ ἄρεϊν τὸ ὠραῖον τοῦ Πάσχα ψιτάνη. »

— « Ἄχ! »

— « Βλέπεις ἐκεῖ εἰς τὸ ἄκρον τοῦ χωρίου ἓνα αἰκοδόμημα, ποῦ μοιάζει πρὸς κάστρον; Ἔινε τὸ μοναστήρι τοῦ ἀγίου Ἰωάννου. Τὶ ὠραία θέσις! ὕψηλὴ καὶ περιβλεπτος, περικυκλούται ἀπὸ κασταναῖας καὶ ἔχει ἀφθονὰ καὶ ψυχρὰ νερά. Ὁ ἠγαθόμενος τοῦ μοναστηρίου πατήρ Ἰρηγόριος εἶνε φίλος μου· θὰ μᾶς ἀφήσῃ ἓνα ἄρνι νὰ τὸ φάγομεν ἐκεῖ ὑπὸ τὰ δένδρα μὲ τὸν φίλον μαστὸν σχολάρχην καὶ τὸν ἱατρὸν τὸν Νικολαΐδην. »

— « Ἄχ! »

— Σιώπη, ἀδελφέ, μὴν εἶσαι δειλός· δὲν ἔχεις τίποτε! κλησιάζομεν εἰς τὸ σπῆτι μαρ' εἶνε τὸ τελευταῖον τοῦ χωρίου· κότταξε ἐδῶ αὐτὸν τὸν μικρὸν καταρράκτην πόσον ἀρομονικὰ φλοισθεῖ, πόσον καθαρὰ εἶνε τὰ νερά του, πῶς ἀφορίζει, ἐνῶ καταρρέει τὸ νερὸ αὐτὸ περὶ μέσσα ἀπὸ τὴν ἀλὴν μας· εἶνε τόσον ψυχρὸν, ὥστε μόλις δύναται νὰ πῆρ κανεὶς μισὸ ποτήριον· ῥεῖ ὑπὸ τὰς κερασιάς τοῦ κήπου μας, τῶν ὀποίων τὰ κεράσια ἀρχίζουν τὴν ὄραν νὰ κοκκινίσουν· θὰ κόψωμεν καὶ θὰ φάγομεν ἀπὸ τὸν ἔξωστόν μας! »

— « Ἄχ! »

Οἷτως ὁ μὲν φίλος μου ἀδιακόπως ἐλάλει, ἐγὼ δὲ ἀδιακόπως ἐστέναζον μόλις κρατούμενος ἐπὶ τοῦ ἡμίονου.

Τέλος ἐφθάσαμεν. Ὁ κυρ' Ἀπόστολος, εἰς τῶν προυχόντων τοῦ χωρίου, καὶ ἡ κυρὰ Ἑλένη, γυνὴ προβεβηκυῖα, ἀλλὰ διασώζουσα ἐτι ὠραία χάρακτηριστικὰ δηλοῦντα ἕτι ἐν τῇ νεότητι τῆς ἦτο ἀξία τοῦ ὀνόματός τῆς, ἀρχαία συζυγία, ἄνθρωποι ἀγαθῆς καρδίας, οἱ γονεῖς τοῦ φίλου μου, ἐξήλθον εἰς συνάντησιν ἡμῶν χαίροντες ἐπὶ τῇ ἐλεύσει τοῦ υἱοῦ καὶ τῆς μικρᾶς θυγατρὸς τῆς κόρης των. Τὴν χαρὰν των ὅπως ἐπεσόκισεν ἡ λύπη, ὅτε ὁ μὲν φίλος μου γαιρετίσας τοὺς γονεῖς του διηγείτο εἰς αὐτοὺς τὰ τῆς πτώσεώς μου, ἐγὼ δὲ στενάζων ἠρώτησα ποῦ εἶνε ἡ κλίτη, εἰς τὴν ὁποίαν ἀμέσως ἐκομισθην.

Ἰάραυτα ἐκλήθη ἐκ γείτονος οἰκίης ἡ κυρὰ

Πέτραίνα, χαίρουσα μεγάλην ἠρήμην ἀνὰ πᾶν τὸ χωρίον διὰ τὰς ἐμπειρικὰς τῆς γνώσεις καὶ ἀγαπημένην παρὰ πάντων διὰ τὴν ἀφιλοκερδῆ προθυμίαν, μὲ τὴν ὁποίαν σπεύδει εἰς βοήθειαν τῶν ἀσθενῶν. Ἰσκήθη δὲ καὶ ὁ ἱατρὸς, ὅστις ἦτο καὶ ὁ δήμαρχος τοῦ χωρίου. Ἡ κυρὰ Πέτραίνα προσέθη εἰς ἐπίθεσιν ἐνός, δύο ἐμπλάστρων ἐπὶ τῶν μολώτων μου. Ἐτοίμαζεν ἴσως καὶ τρίτον, ὅτε ἐφθάσεν ὁ ἱατρός, ὅστις μετὰ προσοχῆς ἐξετάσας μὴπως ἦτο τεθραυμένῃ πλευρὰ τις καὶ βεβαιωθείς ἔτι πᾶσαι ὑτῆρας ἦσαν σῶαι διέταξε βεντούζαις κορταῖς. Τὴν διαταγὴν τοῦ ἱατροῦ ἐξετέλεσεν ἀτραπηθὸν ἐπὶ τῆς ῥαχίδος μου· ἡ κυρὰ Πέτραίνα, ὅτε ὁ ἄγιος τοῦ μεγάλου Σαββάτου ἔδυν ἀποχαριτίζων διὰ τῶν τελευταίων του ἀκτίνων τὸ Πήλιον διὰ νὰ ἀνατελῇ τὴν αὐριον πρὸς χαρὰν τῶν νεανίδων τοῦ χωρίου, οἱ ὅποιοι ἠτοιμάζοντο νὰ ἐπιδείξωσιν ὑπὸ τὸ φῶς τοῦ τῆν ὠραιότητά των καὶ τὰ ὠραία κοσμημάτα των ἐρχόμενοι εἰς τὴν λειτουργίαν δευτέραν ἀνάστασιν, ἐνῶ ἐγὼ ἐστέναζον ἐπὶ τῆς κλίτης μου συστρεφόμενος, ἀλλὰ μὴ δυνάμενος νὰ εὐρω κατ' οὐδένα τρόπον ἀνάπαισιν.

Μόλις ἐκλείοντο τὰ βλέφαρά μου καὶ ὄνειροι τρομακτικοὶ μὲ ἐτάραττον. Πάντοτε δὲ ἐνόμιζον ὅτι ἐκρημιζόμην ἐκ φοβερῶν ὕψωματων. Ἀνοίγων τοὺς ὀφθαλμοὺς μου ἐσκεπτόμην ποῦ ἠδυνάμην νὰ εὐρω στερεὰν βᾶσιν, ὥστε νὰ μὴ κρημιζώμαι. Ἄς ὑποθέσω, ἔλεγον κατ' ἐμμαντίν, ὅτι στηρίζομαι ἐπὶ βᾶσεως τετραγώνου ὡς ἀνδριάς. Ἀλλὰ μόλις ἐκλείοντο τὰ βλέφαρά μου, καὶ ἔβλεπον ὅτι καὶ ἐγὼ καὶ ἡ τετραγώνος βᾶσις μου ἐκρημιζόμην. Ἄς ὑποθέσω, ἔλεγον κατ' ἐμμαντίν ἀνοίγων καὶ πάλιν τὰ δμμάτα μου, ὅτι στηρίζομαι ἐπὶ βαρέου τινός τοῦ ὄρους. Ἀλλὰ μόλις ἐκλείοντο τὰ βλέφαρά μου, καὶ ἔβλεπον ὅτι καὶ ἐγὼ καὶ ὁ βρέχος κατακυλιόμεθα ἐπὶ τῆς καταπερισπᾶς τοῦ ὄρου. Ἄς ὑποθέσω, ἔλεγον πάλιν κατ' ἐμμαντίν ἀνοίγων τὰ δμμάτα μου, ὅτι στηρίζομαι ἐπὶ ἐπιπέδου ὀροπέδου. Ἀλλὰ μόλις ἐκλείοντο τὰ βλέφαρά μου, καὶ ἔβλεπον ὅτι τὸ ὄρος ἐστὶ το εἰ τῶν βᾶσεων του καὶ ὑπεγείρει ὑπὸ τοῦ πόδα μου παρασύρον καὶ ἐκεί εἰς τὰ ἀνοίγόμενα βράχια του. Ἠνοῖξα πάλιν ἐγὼ τὰ δμμάτα μου, καὶ, ἐνῶ ἡ καρδία μου σφοδρῶς ἐπάλλετο, ἠρξαμίστομην, διότι ἦτο ἄρα καὶ ἐγὼ ὄρα.

Ἦτο ἦδη ἡ ὄρα ἐπιδεικνύ. Οἱ κώδωνες τῶν ἐκκλησιῶν ἐκρούοντο πρὸς ἀκούοντες τοὺς πιστούς, οἵτινες μετὰ πολλῆς χαρᾶς ἔτρεχον νὰ ἀκούσασιν τὸ· Κριστὸς Ἀνάστη καὶ μετὰ πλείονος χαρᾶς θὰ ἐπέστρεπον, ὅπως φάγωσι τὰ κέκκινα αὐγὰ των καὶ τὸ ψιτὸν μετὰ πολυήμερον νηστειαν. Ἐν τούτοις ἐγὼ μετὰ τῶν παλαιῶν τῶν κωδωνῶν ἠσθανόμην τοῦ σφυγμοῦ μου ἰσχυρότερος καὶ ταχυτέρος. Καίτοι δὲ τὸ

μέτωπό μου εφλέγετο υπό πυρετού, κατελήφθη υπό μακράς άπνίας ένου βυθισμού τινος και έν μέσω τών πόνων μου έσκεπτόμην πόσους κινδύνους διατρέχει ό άνθρωπος, πάντοτε εθρισκόμενος έν έπισφαλεί και ούδαμού εύρίσκων διαρκές και άδιάσειστον στήριγμα. Δηλθον τότε πρό τής φαντασίας μου ό εός μετά τών άλλων πάντες οι σωματικοί κίνδυνοι τών πτώσεων, τών άσθενειών, τών πολέμων, τών λιμών, τών σεισμών, τών ναυαγίων και τόποι άλλοι, ύφ' ός άδύνατον νά μή υποκύψη επί τέλους, καιτοι άγωνιωδώς κατά πάντων παλαίει, ό ταλαιπώρος άνθρωπος. Έκ τών σωματικών κινδύνων ή διάνοιά μου μεταβιβάσθη είτα είς τους κινδύνους τός ήθικούς, και έσκεπτόμην ότι ό εκ τής άμωστίας και τής παραβάσεως τού καθήκοντος κίνδυνος είνε ό φοβερώτατος τών κινδύνων άπάντων και ό κίνδυνος τής ήθικής εκπάσεως ένε άσυγκρίτως φρικωδέστερος πάσης πτώσεως σωματικής. Η άμαρτία έζωγραφήθη τότε πρό έμού φευκτώτερα παντός βαράθρου και άκαισιώτερα παντός ύφους. Πώς νά φύγη τις από τής άμαρτίας, ήτις, εδπερίστατος ούσα, παρίσταται πάντοτε έν πάση περιστάσει, μοχλούσα νά εκβιάση είς έαυτήν τός άσθενές τής ανθρωπίνης βουλήσεως; Πώς νά φύγη τις από τής άμαρτίας, ήτις συλλαμβάνουσα, είς τός βρόχους αυτής τόν άνθρωπον, φέρει αυτόν υπόδικόν πρό τού άδικαστου Κριτού, τού άμειλικτου τής άμαρτίας τιμωρού; Φεύ! Έάν αυτός εκφέρει κατά τού άμαρτωλού άπόφαση καταδικαστικήν, τίς δύναται νά είπη: Μή; Έάν αυτός είπη: Έπαγε είς τήν αιώνιον άπόλειάν, τίς δύναται νά είπη: Έξέλθε έξ αυτής; Ένόμισα τότε ότι εύρισκόμην έν τή φοβερωτάτη έκείνη τής κρίσεως ώρα, και ρίγος φρίκης κατέλαβέ με και περιθλιπόμενος έζήτηον σωτηρίας καταφύγιον. Ούδέν ούδαμού. Εύρισκόμην έν τή έχάτη τών άγωνιών, ότι ή διάνοιά μου ήτένισεν είς τός Θεού τήν αγαθήτητα και τό έλεος. Ειρήνης γλυκύθυμον πνεύμα έπέπνευσε τότε επί τής τεταραγμένης καρδιάς μου και άκουσίως άνέκραξα: Έδού εύρον τό στήριγμά μου.

Έχάρην, ώς χαίρει ό άνασπασθείς, εκ τών δύσχων τού λόντος, έν ή ένε έτοιμος νά τόν κατασπαράξη. Έχάρην, ώς χαίρει ό κρατηθείς ύπισθεν και ανασυρθείς, ένθ ήλισθησεν είς τό βάραθρον έχάρην, ώς χαίρει ό σωζόμενος εκ τής άβύσσου, ένθ αυτή ανοίγεται νά τόν καταπίη.

— Η αγαθήτης σου, Κύριε, είπον, αβτη είνε τό διαρκές άδιάσειστον στήριγμά μου. Είς αυτήν έχω τήν πεποιθήσιν μου. Δέν έλπίζω ούτε είς έμαυτόν ούτε είς ούδένα τών ανθρώπων ούτε είς πάντας όμού: πάντα είνε στήριγματα έπισφαλή και σαθρά. Και αυτοί οι βράχοι άποσπάνται και καταρηννίζονται και αυτά τά όρη διασειόνται και καταποντίζονται και ή σφαίρα αυτή

τής γής δύναται νά εκραγή και νά κατασυντριβή και αυτό τό σύμπαν δύναται νά συγχυθή και νά βυθισθ ή είς τό χάος και αυτός ό Έωσφόρος δύναται νά μετατραπή είς Σατανάν και ούδέμίσ ούδαμού ασφάλεια, είμή έν τή αγαθήτητί σου. Είς πολλοί αι άμαρτία ήμών, και έν πάση στιγμή κινδυνεύομεν νά περιπέσωμεν είς πλειονας και μείζονας. Είσαι δε Σδ δικίκος και φοβερός τών άμαρτανόντων τιμωρός, άλλ' είσαι άμα και αγαθός, και άβυσσος πολλή ή αγαθήτης σου, και ή θέλησίς σου δέν θέλει τόν θάνατον τού άμαρτωλού, αλλά τήν μετάνοιαν και σωτηριαν αυτού. Διά τήν σωτηριαν ήμών ταύτην ούδέν παρέλιπε: και πάντα πράττεις, ό τι μή εκβιάζον τήν έλευθεριαν ήμών. Έπέρ ταύτης και τόν Υίόν σου τόν Μονογενή έδωκας, ίνα πάς ό πιστεύων είς αυτόν μή άπόληται, άλλ' έχη ζώνη αιώνιον. Η αγαθήτης σου και τό έλεός σου, έδού τό στήριγμά μου. Πάν' στερρόν δύναται νά διασεισθ ή, αλλά τούτο ούδέποτε. Έπ' αυτού στήριζόμενος εύρίσκει τις τήν ασφάλειαν του, και πτώσις τού επί τούτου στήριγματος στήριζόμενου ούδαμώς έχωρει. Έάν είπω: Έχω πεποιθήσιν είς έμαυτόν, είς τάς άρετάς μου, είς τός αγώνάς μου, είς τήν σοφιαν μου, είς τήν ήθικήν τελειότητά μου, έσομαι άφρων μή συνωρόν είς ποία ασάθραξένα ξύλα έπιχειρώ νά στηριχθώ. (Οχι, έχω δέν έχω πεποιθήσιν είς ούδέν εκ τούτων. Κατανού ότι, εάν επί στιγμήν άποστρέψης άπ' έμού τό έμμα σου, έπεσα πτώμα οικτρόν. Έάν δε διατελώ και διατελέσω Ιστάμενος, είς Σέ, τό στήριγμά μου, ύφείλεται τούτο. Θα πράττω πάν ό, τι δύναμαι, άλλ' ούδέποτε. Θα έχω τήν πεποιθήσιν μου επί τά προσόντα και τά έργα μου, ούδέ θα μεγαλαυχώ έπ' αυτοίς, διότι γνωρίζω ότι ούχι τός θέλοντος, ούδέ τός τρέχοντος, αλλά τός εύδοκούντος Θεού.

Ένώ ή καρδιά μου έκρυφομίλει τοιαύτα είς τόν άκούοντα τήν μυστικήν ήμιλιαν τών καρδιών, οι όφθαλμοί μου εκλείθησαν και ελαφρός ύπνος γατέλαθε τάς αισθήσεις μου. Τότε ενόμισα ό έ φωνή τις έλεγε μυστικά είς τήν καρδιαν μου:

α' Έάν οι βράχοι άποσπάνται και κατακυλίνονται και τά όρη φεύγωσιν υπό τός πόδας σου, έλπίζε έπ' έμέ και μή φοβήσαι. Έγώ είμαι τό στήριγμά σου.

β' Έάν χειμαρροι έρχωνται επί σε και ή άβυσσος ανοίγη τό στόμα αυτής, όπως σε καταπίη, έλπίζε έπ' έμέ και μή φοβήσαι. Έγώ είμαι τό στήριγμά σου.

γ' Έάν ξίφη έλκωνται κατά σός και πυροβόλων στόματα στρέφονται εναντίον σου, έλπίζων έπ' έμέ άγωνίζου και μή φοβήσαι. Έγώ είμαι τό στήριγμά σου.

δ' Έάν όβελλα έκρίζοι, άπισπα και παρασύ-

ρη, έλπίζε έπ' έμέ και μή φοβήσαι. Έγώ είμαι τό στήριγμά σου.

» Έάν τό πών συγχυθή και τό πύρ διαλύη τάς πέτρας, έλπίζε έπ' έμέ και μή φοβήσαι. Έγώ είμαι τό στήριγμά σου.

K. A. ΔΙΑΛΕΙΞΙΜΑΣ.

Η ΕΓΚΡΑΤΕΙΑ

Ο άνθρωπος έχει βούλησιν όπως και πάντα τά επί τής γής έμψυχα όντα. Η έλευθερία όμως ούσα συστατικόν προσόν τής ανθρωπίνης βουλήσεως έλλείπει τέλειον εκ τής βουλήσεως τών κτηνών. Τούτου ένκα ταύτα μέν υπέκουσιν είς τάς έμφύτους αυτόν όρμάς αυτομάτως και άσυνειδήτως, ό δε άνθρωπος δαδουχοόμενος υπό τού λόγου έκκτιπται συείδησιν τών ιδίων πράξεων, ελεύθερος: δε και ανώτερος παντός καταναγκασμού ρυθμίζει ταύτας συμφώνως προς ώρισμένας αρχάς, διαμάζει τά πάθη αυτού, χαλιναγωγεί τάς έμφύτους όρμάς του και δεσπόζει τών όρέξεων και τών επιθυμιών αυτού. Η δύναμις λοιπόν αυτή διά τής οποίας ό άνθρωπος υποτάσσει τάς επιθυμίας αυτού είς τάς υπαγορεύσεις τού όρθου λόγου και κυβερνά και δεσπόζει τό οικειόν Έγώ συμφώνως προς τός νόμους τής ήθικής, άποτελεί μίαν εκ τών πολυτιμωτέρων άρετών, άτίμως καθιστώσιν αυ έν τό τελειότατον τής γής δημιουργημα, άποτελεί τήν έχρηάτειαν. Αν ή δύναμις αυτή παρετηρηέτο έξ ίσου και από κοινού είς πάσαν βούλησιν ήτο δε και άπεριόριστος, ή εγκράτεια ήθελεν είσθαι άρετή συμφύη τή ανθρωπίνη φύσει και ίσως ίσως: δέν θα είχε τήν αξίαν εκείνην υπό τήν όποιαν παρουσιάζεται ήμιν σήμεραν. Πάντες οι άνθρωποι θα ήσαν έξ ίσου εγκρατείς, όπως πάντες είνε έξ ίσου ελεύθεροι. Αλλά ή Ισχύς τής ανθρωπίνης βουλήσεως δέν είνε ως ή έλευθερία αυτής ιδιότης φυσική: άλλ' επίκτητος, δι' ό και εξαγγέλλεται κατά διαφόρους βαθμούς: έν εκάστω άνθρωπώ: ποικίλλει ούσα. τού μέν μείζων που δε ελάσσων και ούδαμού και παρ' ούδενί παρατηρείται άπεριόριστος. Πάντοτε έχει όρια κατά τό μέλλον και ήττον εύσεά πέραν τών όποιών εκλείπει, ή δε βούλησις τού ανθρώπου γυμνή πάσης Ισχύος ταυτίζεται σχεδόν με τήν βούλησιν τών κτηνών, και καθίσταται τυφλός και άχαλινώτος: εκτελεστής τών άγαθών και όρέξεων τού σώματος. Αν και ό άνθρωπος και έν τή καταστάσει ταύτη εύρισκόμενος διακρίνει τό άγαθόν τού κακού, δέν έχει έν τούτοις τήν Ισχύν τής βουλήσεως: νά έλέξη τό πρώτον και άπωθήσθ τό δεύτερον βύει τά όντα είς τήν φωνήν και τάς υπαγορεύσεις τού όρθου λόγου και βέπει είς τό κακόν, ζητεί πολλάκι: νά άποφύγη

τούτο, πλην δύναμις τις ανεργήνευτος, μυστηριώδης τις όρεξις ώθει αυτόν άκατασχέτως είς εκέλευσιν. Αβτη είστιν ή άδυναμία τής ανθρωπίνης βουλήσεως.

« Ού γάρ ό θέλω τούτο πράττω, άλλ' όμισώ τούτο ποιείν » είπεν ό Απώστολος τών έθνών Παύλος επισφραγίζων διά τής άσθεντίας του τήν ανθρωπίνην ταύτην άδυναμίαν. Τι δε άλλο ή αυτήν ταύτην ζητεί νά υποδείξη και ό μέγας τής αρχίας Έλλάδος τραγικός:

« Και γίνωσκω μέν όλα δεών μέλλω κακά, Θυμός δε κρείττων τών ήμών βουλευμάτων » λέγει ή Μήδεια μέλλουσα νά φονεύη τά τέκνα τής!

Τήν τοιαύτην ανθρωπίνην άδυναμίαν μετά τής αυτής σφηνείας καταδεικνυσιν και ό Ρωμαίος ποιητής έν ταίς Μεταμορφώσεσιν αυτού. Η Μήδεια ήρώτο τού Ιάσονος: έπειράθη νά δαμάσθ διά τού λόγου τό πάθος αυτής, αλλά μάτην: όμολογούσα δε τήν άδυναμίαν τής ταύτην επιλέγει « ... Έλκυ με άκουσαν νέα τις δύναμις και άλλο μέν ό έρωσ άλλο δε ό νούς συμβουλεύει. Βλέπω μέν τά κρείττονα και άποδέχομαι, ακολουθώ όμως τά χειρόρα. (Video meliora proboque, deteriora sequor).

Αλλά έν και ή βούλησις τού ανθρώπου φύσει συγγάνει ούσα πεπερασμένη, δύναται έν τούτοις καταλλήλως και δεόντως έπισχυομένη νά άνθίσταται τελειωσίως είς τήν τυφήν εκτέλεσιν τών εκάστοτε άφηνιαζουσών σωματικών άναγκών και νά σταθμαίται ταύτας έν τή πλάστηγγι, ήν παρέχει αυτή ό νούς και ό όρθός λόγος. Η Ισχύς λοιπόν τής ανθρωπίνης βουλήσεως, ή εγκράτεια αυτή είνε άρετή άποκτωμένη διά τής διδασκαλίας και τής συνηθείας. Έμμένων τις σταθερώς είς πών ό, τι — έστω τούτο και ελάχιστον — εκ τών προτέρων σαφώς ανεγνώρισεν ως όρθόν, ένισχύει βαθυρόν τήν βούλησιν του και όπλίζεται με όπλον δι' όύ αναδεικνυται νικητής έν τή πάλη αυτού προς τάς σωματικάς όρέξεις και ολικώς άνάγκας.

Είς τούς γονεί: λοιπόν, τούς πρώτους τούτους διδασκάλους, επιβάλλεται τό ύψιστον καθήκον νά διδάσκωσι τά τέκνα αυτών τόν έθισμόν προς τήν εγκράτειαν, ενσταλάζοντες αυ ός από τής παιδικής ήλικίας τήν θέον προς ταύτην έρωτα. « Από τής εστίας ή χάρις, εκεί τών αγαθών τό εργαστήριο » είπέ ποτε μέγας τής Έκκλησίας πατήρ. Η οικογένεια είναι ό πυρήν, ή πρώτη τής Πολιτείας έκφανσις: έν αυτή βίπτεται τελεσφόρος τό σπέρμα πάσης ήθικής άρετής, ήτις εκεί βίβοβλούσα αναπτύσσεται έν τή κοινωνία καλλιεργούμενη διά τής παιδείας. Διότι αν είνε αληθής: — και είνε βεβαίως — ότι ύπάρχουσιν άρεται και κακία μεταβαίνουσαι κληρονομική δικαιώματα: είς τούς επιγιγνομένους, είνε έξ ίσου αληθές: ότι αι άρεται ή αι κακία τών δι-

δασκάλων μετασυστέονται εις τους μαθητάς αυτών. Μία εκ των τεσσάρων ηθικών αρετών, τας οποίας επι τριακονταετίαν εβλη ανέπτυξες και εδίδασκεν ο πρόδρομος του Ναζωραίου, ο μέγας εκείνος παιδαγωγός ολόκληρου του ανθρωπίνου γένους, ήτο και η εγκράτεια. Προμαχών των αρχών της ηθικής και ηγαγκαζμένος αναγκαίως το ακατάσχετον βέμμα της σοφιστείας, εδίδεν αυτός ούτος το παραδειγμα της υπάτης των αρετών, καθιστάμενος ούτως ο μέγας της εγκρατείας διδάσκαλος. Τα σπέρματα της σοφής αυτού διδασκαλίας έπεσαν εις γην γόνιμον εκ της ανεδιάστησεν οφίκουμοι της ηθικής το δένδρον αι βίβλαι αυτού εξαίχοντο εις τα κέρατα του κβουμου, μία δε μεγάλη τούτου παραφύλας ανέθορον εν Μακεδονία. Ο Μέγας Αλέξανδρος βαινών επι τα ύψη του Σικρατόυ και θεωρών την εγκράτειαν ως την βασιλικωτέραν των αρετών, ανέγραψεν επι της νικηφόρου σημαίας του τα χωρία του Πυθαγόρα επη « Δουλεύειν πάθει χαλεπώτερον η τυράννοις. Α δύνατον ελευθερον είναι τον πάθει δουλεύοντα και υπό παθών κρατούμενον».

Ο μέγας ούτος στρατηλάτης, όστις ανέπτυξε στρατηγικήν Ικανότητα όσων ουδεις μέχρι σήμερον εν τώ κόσμω, ανάξιος μαθητής σοφού διδασκάλου, ειχε κατανοήσει ότι η ποδοπάτης των επιταγμάτων της εγκρατείας ειθιλόγει το σώμα, εκπαλλίξει την ψυχήν και καταβιβράσσεισα πέν γενναίον φρόνημα καταβιβάζει τον άνθρωπον από της περιωπής εις ην έθηκεν αυτόν ο Δημιουργός εις την άγελην των άλλων ζώων. Είχε κατανοήσει την μεγάλην ισχύν και τα αποτελέσματα της αρετής ταύτης και δύναται τις να ειπη άνευ φόβου διαψεύσεως ότι ωφειλε και εις ταύτην κατά μέγα μέρος τας δάφνας του.

Ο,τι υπό την εποψιν ταύτην παρατηρείται εν τώ άτομω, τουτ' αυτό εν μεγαλογραφία παρατηρείται και εν τώ έθνει, εν τή πολυπρωσώπω ταύτη υπάρχει. Η ηθική αξία η άπαξια των ατόμων αντανακλάται εν τή εικόνη και εν τή προσωπικότητι του υπ' αυτών αποτελουμένου έθνους. Η ιστορία των λαών παρέχει πλείστα παραδείγματα κυρούντα την αναμφίλογον αλήθειαν, ότι η πολιτική και κοινωνική των εθνών ακμή συνυπήξεν άείποτε μετά της ηθικής και πνευματικής αυτών ακμής.

Όταν ο γαστροδουλος Συδαρίτης εκπεφαιλισμένος εις της χλιδής και της τροφής του σώματος κατεκλίνετο έχων στρωμένην πέταλα βόδιων και παρεπονείτο εγειρόμενος ότι τον ήνώχλησε καθ' ύπνους η πτυχή πετάλου τινός· όταν εξηφανίζετο το γένος των άλεκτόρων, ίνα μη η διάφορος αυτών φωνή ταραττή τον νήδυμον του τροφικού Συδαρίτου, ο λαός ούτος έπλεεν εις το ψιλαφτόν σκότος κτηνώδους καταστάσεως.

Καθ' ην εποχήν ο Ρωμαϊκός λαός ενεφύρειτο υπό άκρων υλιστικών ιδεών και τάσεων, περιφρονών δε τά τε θεία και τά ανθρώπινα έχήρει μόνον *panem et circenses*· καθ' ην εποχήν ο Ρωμαίος εύπατρίδης εζώπλιζεν επιτηδες πλοίων, ίνα προμηθευθή λιχνεύματα εκ των άπωτάτων του κόσμου άκρων καθ' ην εποχήν παραδεδομένος εις την λιχνείαν και την ακολασίαν ητοκατόνει, διότι εκ της κολοσαιας περιουσίας του τώ απέμειναν όλίγα μόνον εκατομμύρια, η Ρώμη διέστρεχε το στάδιον της εσχάτης ηθικής διαφθοράς και πολιτικής εξουθένσεως. Είχεν εκλίπει η άρχαία αρετή, αι ημέραι της δόξης και της λαμπρότητος ειχον ήδη απαριθιηθή, η δε κοσμοκράτειρα της αρχαιότητας έβαινε γοργώ τώ ποδι εις την εαυτής αποσύνθεσιν.

Αλλά μήτοι η εγκράτεια εινε απλώς και μόνον αρετή; Αν τούτο μόνον ήτο, θα παρελιζεν ίσως η άπορία διατι εινε τόση σπανία· άλλ' ούσα η σεμνοτάτη των αρετών εινε εν ταύτῃ η μόνη ήδονή και η καλώς εννοουμένη ευδαιμονία. Διότι αν η αλήθης εύτυχία δεν έσταιτο εν τή εγκρατεία, αναμφισβότως θα ύφεισταιτο εν τή ακρασία· άλλ' εινε τούτο αλήθές; Βεβαίως· ίσως ειπή τις· η στέρησις εινε παιάλογον να όνομασθῃ εύτυχία· τούναντίον η απεμπόλησις παντός· ό,τι φέροι πνευματικών χαρηκτήρα, η θεραπεία των αναγκών του σώματος και συλλήδην ειπαίν η απόλαυσις, ίδου η προορισμός του ανθρώπου, η αλήθης αυτού ευεστιά! Καί ούτως τοιαύτη τις εστιν η φαινομένη του πράγματος όψις· ο κωφεύον εις την φωνήν του έθους λόγου και λακπατών της ηθικής τα παραγγέλματα αιθάνεται σιγμιαίαν ήδονήν· αλλά ταύτην επακολουθεί άείποτε η τύψις του συνειδότος, η ειοτερικη αυτοκατάκρισις και η μετάνοια. Πάντοτε μετά την έμετρον απόλαυσιν αιυιδήτινος ήδονής· δύναμις τις ανερμήνευτος γεννη λύπην τώ ανθρώπω ιδείει εξαγγελίλουτα αυτώ την αθέτησιν τής οικείας άπρωτολής. Προσάκις όμως δεν ανεγνώρισα την μεγάλην εκείνην αλήθειαν ην εξέφρασεν ο Σικρατής όστις ως αληθή ευδαιμονίαν την άμεταμέληται ήδονήν!

Αλλά και υπό άλλων εποψιν εξεταζομένη η εγκράτεια αναδεικνυται ούτωδής και απαρητητος τής ανθρωπίνης ευδαιμονίας παράγων· διότι αβτη γεννη την δλιγάρκειαν, την άρετήν τούτέστιν εκαινήν, ης άνευ ο άνθρωπος πέπτει θύμα εν τώ στροβίλω των ήδονών και των απολαύσεων της ζωής. Η δλιγάρκεια επιχξει την γαλήνην εν τώ κλύδωνι του πλάγους των δυστυχιών και παρέχει τή; σουτοείας τήν άγκυραν και την πυξίδα, ύφ' ης ποδηγετού μένος ο ναυαγής του κόσμου κατευθύνεται εις

εύορμον λιμένα. Τούναντίον η άπληστία συνοδεύεται υπό αλωρίας επιθυμίας, πολλάκις μὲν πληρουμένης πλην ουδέποτε εκλειπούσης, ουδέποτε ελαττουμένης, ούτε δια της εύπορίας, ως λέγει Ρωμαίός τις συγγραφεύς, ούτε δια της ένδείας. Ο έν όλίγοις αρχούμενος εινε αναμφισβότως ο τελειότερος των ανθρώπων, ο πλησιέστερος πρός το θειον το μηδενός δεόμενον· διότι, «το μὲν μηδενός δεεσθαι θεϊόν εστι, το δε ως ελαχίστων έγγυτάτω του θείου και το μὲν θεϊόν κράτιστον, το δ' έγγυτάτω του θείου, έγγυτάτω του κρατίστου». Ούτος εδογματίζεν ο διδάσκαλος του Πλάτωνος, ο μέγας εκείνος ιεροφάντης και μουσταγωγός της ηθικής και διανοητικής προόδου.

Μετά τσαύτης δε θέρης και πειστικότητος συναγόρει υπέρ των αρχών τούτων ο μέγας εκείνος κηρύξ της πνευματικής του κόσμου παλιγενεσίας, ώστε μετά των θάνατόν του οι όπαδοί αυτού ου μόνον ενέμειναν πιστοί εις τας αρχάς του διδασκάλου των, αλλά και προσολέμουντες υπέρ αυτών εξώθησαν αυτάς εις τα άκρα και περιέπεσαν εις υπερβολάς. Ούτως ο Αντισθένης έγγενετο αρχηγός της κυνικής φιλοσοφίας, της οποίας οι όπαδοί παρωδώντες το «μηδέν άγαν» έξων μάλλον ως κτήνη η ως άνθρωποι. Αν ο άνσεμμένος βίος, εξομοιοι τον άνθρωπον πρός τα κτήνη, κρέπει να όμολογήσωμεν ότι και η παράλογος και υπερβολική στέρησις και ταλαιπωρία τυγχάνει άσκοπος και ανοικειος πρός την φύσιν του τελειοτάτου της γής δημιουργήματος. Τα άκρα εισι πάντοτε φευκτέα· «πᾶν μέτρον άριστον» έλεγεν ο Σικρατής, συνορών ότι «η αρετή υπό της μεσότητος σώζεται». Ούτως, ευλόγως· ήθελετις εκληφθῃ ως παράφορον, αν συνιστών την εγκράτειαν ήνωσει να συμβουλευθῃ την απομνησιν της πτωχής εκείνης Πελοποννησίας γραίας, ητις υπείκουσα εις την αθάνα έλλως τε συμβουλήν του παππά του χωριού, απέσχε πάσης τροφής· κατά τας τρεις πρώτας της τεσσαρακοστής ημέρας, και εξαντληθείσα εκ της ασπίας κατέλιπον η δυστυχής το σκήνωμα της ψυχής της υπό την πεινχράν τής καλύβης! Ως λίαν όρθως παρατηρεί ο Chiller και αυτή η αρετή κακώς εφαρμοζομένη καθίσταται έγκλημα.

Τοιαύτη τις ούσα η εγκράτεια δικαίως διεκδικεί την πρώτην μεταξυ των αρετών θέσιν. Υπήρξεν αρχαίος φιλόσοφος χαρηκτήριος την ευσέβειαν ως ηγεμόνα των αρετών. Δεν προτίθειμαι να διαμφισβήτησω την όρθότητα του αποφθέγματος. Όμολογώ όμως ότι, αν δεν με συνεχε φόβος τις μηπως προσκρούσω εις θεολογικήν τινα λεπτότητα, ήθελόν αρπάσαι το σκήπτρον της ηγεμονίας από της ευσέβειας και ήθελον στέφει δι' αυτού την εγκράτειαν. Η ευσέβεια δεικνυται την εις Θεόν πίστιν και την

κατά θεϊαν βούλησιν δρασιν, εινε αξία πάσης εκτιμήσεως. Αλλ' ούτε αυτη ούτε άλλη τις αρετή δύναται να νοηθῃ τάραχουσα άνευ τής εγκρατείας. Αυτη εινε πιασόν η αναγκαία και άφευκτος προϋπόθεσις· διότι χειραφετούσα τον άνθρωπον των σωματικών αναγκών και σιγμιαίων όρέξεων, χειραγωγει αυτον εις την καλλιέργειαν του πνεύματος και της ιδανικότητος. Αν επι τέλους η ευσέβεια εινε η βασιλις των αρετών, η εγκράτεια εινε η βασίς και η προϋπόθεσις πάσης αρετής. Αν η ευσέβεια άποτελει την κορυφήν της πνευματικής πυραμίδος, η εγκράτεια συνιστά το κρηπίδωμα αυτης. Αυτη και άνευ εκείνης δύναται να ύπαρξη. Εκεινη άνευ ταύτης, ούτε καν να νοηθῃ. Είτε αληθής ειτε σάφρων, ειτε ευσέβης ειτε δικαιο, θέλει να γίνης, ανάγκη προ πάντός· να λυτρωθῃς των σωματικών αναγκών και των χυδαίων μερμηλών, και να παρασκευάσθης ούτως το πδόν ενφ' ου θα ριζοβολήσωσι πᾶσαι αι αρεται. Πρός τούτο δεν έχει ανάγκην πολλών αρχών· ο κανών εινε εις· εινε βραχύς και λακωνικός· έχει την καταγωγήν θεϊαν· συνοψίζεται εν δυοι λέξεσιν· εινε ούτος : ΕΣΟ ΕΓΚΡΑΤΗΣ.

N. Π. ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ.

Ο ΠΕΙΝΑΣΜΕΝΟΣ ΗΠΕΙΡΩΤΗΣ

Ο Κ. Α. Κρυστάλλης, διερμηνεύων προς τον Σύλλογον τας εύχαριστίας της επί των έράνων κεντρικής εν Ίωαννίνους επιτροπής δια τον κατήλογον εισφορών, δυ ήνωξεν η « Ανάπλασις» ύπερ των πεινώντων, πέμπει εκειθεν ήμιν ποιήμα του υπό την επιγραφήν «Ο πεινισμένος Ηπειρώτης», εξ ου δημοσιεύομεν τους επαμένους στίχους· Ικανούς να συγκινήσωσιν εις αδερφεσιαν τας ελαήμονας καρδιάρ.

— «Πεινώ· δεν σάς ζητώ πολλά· και μόνω το φουμάκι εινε μεγάλος θησαυρός για το φτωχό παιδάκι. Τη χιόνι πέφτει θρουμισιά· φουξ άγλας κρύος, κρυφω και τ' αδελφια μου κρυφονωνα ήμους. Πεινώ κρυφω το φτωχό· παγώνη η γη η άρα κερνή· η νόστα έρχεται άχ· που να κοιτασθώ; με τί να σκεπασθώ;

Θά πάει σάς στα σήματα· σάς και θά κλεισθῃτε τώρα· θά εκπλωθῃτε σή φρατιά με γέλοια· με τραγοδία, με τα εαυθιά· αδελφια μου, εαυθιά σάν άγγελούδια και με τοις γέρονς σας γοναίς, κ' έγώ· το πικραμένο! ποιός έβρει, ποιός, αν το πωτά· δεν μ' έβρη ποθαρμένο! Χριστιανοί, που έχετε? ευδύνισθε και τρώτε, α! έλεος εις το φτωχό· το πεινωμένο, όστις η «Βρα» έλεγε, στα Ιωάννινα· ένα φτωχό παιδάκι άπ' το χωριό, κ' έγώριζε κ' έσόνιαζε φουμάκι.

Μιά άπ' τας Απολιλάταις εκείνας χαρμυνοχάιες, έφθ' ο ήλιος χρώσανε το Πέπρω ταίς κορφοχάιες, και έβουανε να κροβάταλλα και τα πολιά του χιόνια, κ' η φρός έσολέζετο και έφωλλαν τ' αρνάκια. Τό εόστοχο το άφρανό έπήρε τον τροισθ του

μὲ τὸ φρονεῖν ἐκίνησε νὰ πρὸς τὰ πατριὰ του.
 Ἦσαν ἡμέρα τῆς Λαμπρῆς. Παντοῦ χοροί, τραγουδία
 σὰ ποταμίαι, σὴς σφαίρας, σὰ χόρτα, σὰ λουλούδια
 μὲ τὸ δῖκό του τὸ χωριὸ σιγοῦσε μαρμαρένο,
 οἶον νῆσαν ρημαγμένο!

Ὄχι χαρὰ σὺν ἐξοικιστῶν ἐβγῆκε, κ' ἐγναντεύει.
 Πάνθ' τὰ μάτια του παντοῦ, καὶ νὰ ἰδῆ γυροῦσε,
 ἂν ἦρατο νὰ τὸ δεχθῆ καρμένα τ' ἀδελφάνι.
 Ἄλλ'... καρμένα... ἐρημιά!... Τηρῆ' σὺν καλυβάκι,
 τὸ βλέπει ἐρημιά, κλειστὸ οὐδ' ἐβγαῖε καρπὸ
 ἢ καρποδόχη, ποῦ κ' ἀνθ' ἡλιὰ σὺν ὄρεσιν,
 σὺν περικραμένη σῆμονε τὸ μαρὸρ τῆς κεφαλῆ.
 Τότε τοῦ ἔφυγ' ἡ χαρὰ, τοῦ ἦλθε πίκρα, ἐλὼη!
 Ἐβλῆκε μέσα σὺν χωριὸ μὲ μάνια δακρυσμένα.
 Ὅσοι τὸ βλέπαν ἐβουρῶν. Δὲν εἶδονε καρμένα
 νὰ τὸν ρωτήσῃ τίποτε. Ἐπῆγε εἰς τὸ σπῆνι...
 Ἄ! τί φωνεῖ καὶ φράττει;

Μόλις τῆ θόρα ἐπρωθε κ' ἐβλῆκεν, εἰς τὸ χάσμα,
 δίχως κανένα σκέπασμα, δίχως κανένα στρώμα,
 ἐκείτου ἢ μάνια του τὸ βλέπει, τὸ προσμένει
 μὲ ἀνοιχτὴ τὴν ἀγκαλιά, μὲ μισαποθαμμένη.
 Στὴν ἀγκαλιά τῆς ῥέχθηκε καὶ μὲ φίλιὰ γυροῦσε
 πὺρ τῆρε φέγγ' στῆ ζωῆ' στὴν ὄψιν τῆς μαντεύει.
 Κόσμεν ἀράσσει ἀπάνω τῆς βιαιότη καὶ χροσισμένη.
 —«Σήμα! τῆς λέγει. Σώφερα φρονεῖ ἀπὸ σιτάρι.
 Σήμα, νὰ φῆς, νὰ γισσοῦσθῃς.—» Καὶ κάτω σὺν πινάρι
 πίδακων τέλλα ἀδελφία σονητοῦ λέγει, καὶ... πεθαίνει
 «Ἄ! τί λαχάρους τὸ δίδουσι! Πεθάνουν ἀπ' τὴν πείνα
 μαθαίνει ἀπ' τοὺς χαρικόνες κ' ἡ μάνια του κ' ἐκεῖνα!
 Τρεῖς μῆνες τόρα σὺν χωριὸ τοὺς εὐλαφῆ μὲ πόνου,
 καὶ τόρα πάλι τ' ἀπαρῶν ζῆρε φρονεῖ μόνου.
 Προσθάσσει, χριστιανὸς κ' αὐτὸ νὰ μὴ καθάσσει,
 ὃ ἐσῆμων σὺν Θεὸν θανεύσει, καὶ δὲν χάνει.
 Χριστιανὰ, ποῦ ἔχετε κ' ἐνδύσθε καὶ τρεῖτε
 ὃ! ἔλεος εἰς τοὺς πτωχοὺς τοὺς πενικραμένους ὄστε.

K. Δ. ΚΡΥΣΤΑΛΛΗΣ

ΤΟ ΕΛΕΓΧΕΙΝ

Ἡ Παλαιὰ Γραφή συνιστᾷ τὸ ἐλέγχειν. Ὁ
 Ἰησοῦς Χριστὸς ἐπίσης. Καὶ οἱ μαθηταὶ δ' αὐ-
 τοῦ ὁμοίως; καὶ εἶπον καὶ ἐπολιτεύθησαν.
 Ὁ ἔλεγχος τῶν κακῶς ἐχόντων εἶνε καὶ δι-
 καιώμα καὶ καθήκον. Ἄλλ' ὅπως ἔχη τὴν θεῖαν
 εὐλογίαν καὶ ἀγτίληψιν καὶ ἡ ἀποτελεσματικὸς,
 πρέπει νὰ γίνεταί δικαίως καὶ ἐπιεικῶς, ἐξ ἀ-
 γάπης, ὄχι δὲ κατακέρως.
 Τὸν δικαίον ἔλεγχον ἐπιβάλλει ἡ θεῖα καὶ ἡ
 ἀνθρωπίνη δικαιοσύνη. Ὁ ἀδικῶς ἐλέγχων εἶνε
 ἔνοχος συκοφαντίας ἢ ἐξυβρίσεως ἀθέσμου, ἀμ-
 φοτέρων ἀξιοποιῶν, ἐλέγχων δὲ ἄλλους ἀπο-
 δεκνύεται αὐτὸς ἀξίος ἐλέγχου. Θέλεις νὰ ἐ-
 λέγῃς τινά; Πρὸ παντός ἔσο δικαίος. Μὴ
 ἀποκρύψῃς τὰ κακά, ἀλλὰ καὶ μὴ τῷ ἀποδώ-
 σης ὅσα δὲν ἔχει τοιαῦτα, μὴ ἀρνηθῆς καὶ εἴτι
 ἔχει ἀγαθόν. Ἐναντίως πράττων, εἶσαι καὶ ἀ-
 δικός καὶ ἀνήθικος, κάμνεις ὄχι χρῆσιν πλέον
 τοῦ ἐλέγχου, ἀλλὰ κατάχρησιν αὐτοῦ, οὐ μόνον
 δ' ὠφέλιμος δὲν γίνεσαι, ἀλλὰ καὶ ἐπιβλαβής.
 Ὁ ἐλεγχόμενος ζητεῖ πρωτίτως νὰ ἐμβλέψῃ
 εἰς τὰ ἐλατήρια τοῦ ἐλέγχοντος. Ἔϊνε ἀγνὰ ἢ
 εἶνε σκολιά; εἶνε ἀπροσωπώληπτος ἢ εἶνε ἐμ-

παθῆ; Ἐκ τῆς περὶ τούτου κρίσεώς του ἐξαρ-
 τᾶται κατὰ μέγα μέρος καὶ ἡ περὶ τῶν ἐλεγ-
 χομένων κρίσις καὶ ἀπόφασίς του. Τὸν ἐλέγχεις
 δικαίως; ἂν ἔχη ὀλίγον ὄρθον νοῦν καὶ ἂν περι-
 σώξῃ ἐν ἑαυτῷ συναίσθημά τι δικαιοσύνης, θὰ
 συστραφῆ μὲν ἴσως ὀλίγον ἐνδομύχως, ἀλλὰ θ'
 ἀνομολογήσῃ τὸ δικαίον τοῦ ἐλέγχου. Ἄλλ' εἴ-
 πες ψευδές τι κατ' αὐτοῦ, ἢ ἐξώγκωσας αὐτὸ
 καὶ καταφόρτωσας αὐτὸν μὲ ὄλας τοῦ κόσμου
 τὰς κακίας, ἐνθ' ἀνερευθῶν ὁ ἴδιος ἑαυτὸν συναι-
 σθάνεται ὅτι, εἶνε εὐπροσωπότερος ἢ ἔσαν αὐτὸν
 παριστάς; Ἢ θὰ κατηγορήσῃ εἰς σὲ προθέσεις μα-
 χηράς, Ἢ θὰ σὲ θεωρήσῃ ὄχι ἐλεγκτήν, ἀλλὰ συ-
 κοφάντην, ὄχι ἐξ ἀγάπης καὶ καθήκοντος κι-
 νοῦμενον, ἀλλ' ὑπὸ πάθους τυφλοῦ οἰστρηλατού-
 μενον, καὶ ἀναταρασσόμενος καὶ ἐυκαθέστερος
 καθιστάμενος, ὄχι μόνον δὲν θὰ συγκατανεύσῃ
 ποτὲ νὰ παραδεχθῆ ὅτι ἔχει τὰς ἀποδιδομένας
 αὐτῷ ἀνυπάρχτους κακίας, ἀλλὰ καὶ ὁ ἀρνηθῆ
 ὅτι ἔχει τὰς πραγματικὰς τούταίς. Λάβετε
 τὸν παίδα. Ἄν τῷ εἴπης, ἔστω καὶ διὰ σοβα-
 ράν τινὰ παρεκτροπῆν, ὅτι εἶνε τὸ ἐλεεινότερον
 ἐν τοῦ κόσμου, ὄχι παις, ἀλλὰ τέρας, θὰ σιω-
 πῆσῃ μὲν διὰ φόβον, ἀλλ' ἐνδομύχως θὰ φρυάξῃ
 καὶ θὰ εἴπῃ ὅτι, ὁ ἐλεεινὸς εἶσαι σύ, ὅτι τὸ τέ-
 ρας εἶσαι σύ, ὅστις νομίζεις τόσον εὐκλῶς τέ-
 ρατα τοὺς ἄλλους. Ὁ αὐτὸς ψυχολογικὸς νόμος
 διέπει πᾶσαν ψυχὴν, νοσοῦσαν μὲν, ἀλλ' ὑπερ-
 βολικῶς καὶ ἐν μέρει ἀδικῶς ἐλεγχουμένην. Ὁ
 ἔλεγχος ὁ ἀποβῆ ἀνωφελής, ἴσως καὶ ἐπιβλα-
 βής, καὶ ὁ ἐλέγχων, ἠθικῶς, δὲν θὰ κείται ὑψη-
 λότερον τοῦ ἐλεγχόμενου.

Ἄλλ' ὁ ἔλεγχος πρέπει νὰ ἦνε καὶ ἐπιεικής.
 Ἐκτὸς περιστάσεων τιμῶν ἐκτάκτων, ἐν αἷς ὁ
 αὐστηρὸς καὶ βαρὺς ἔλεγχος εἶνε ἀναγκαίος καὶ
 σύμφωρος, τὸν ἔλεγχον μετὰ τῆς δικαιοσύνης
 πρέπει νὰ κανονίζῃ καὶ ἡ ἐπιεικεία. Τὸ ἀμαρ-
 τάνειν καὶ πῖπτειν κείται ἐν τῇ ἀνθρωπίνῃ φύ-
 σεϊ. Ἄν ἡ κατὰ τὸ δυνατόν ὁμοίωσις πρὸς τὸ
 θεῖον εἶνε προσωριμὸς καὶ καθήκον τοῦ ἀνθρώ-
 που, τοῦτο δύναται νὰ κατορθωθῆ εἰς τὸ τέρας
 μακροῦ καὶ ἐπιμόχθου σταδίου, ἐν τῷ μεταξύ
 δὲ πτώσεις καὶ ἀναστάσεις θὰ γίνωνται πολλά.
 Λόγοι ἰδιοσυγκρασίας, λόγοι πλημμελοῦς ἀνα-
 τροφῆς καὶ ἀναστροφῆς, ἀκουσίου πολλᾶκις, λό-
 γοι στιγμιαίας ἐπικρατήσεως πάθους τινός, τό-
 σοι ἄλλοι λόγοι, κάμπτοντες ἐνίοτε καὶ βουλή-
 σεϊς ἰσχυράς, δύναται νὰ ἦνε αἱ προκαλέσασαι
 ἔλλειψιν τινὰ ἢ ἀμάρτημα αἰτία. Διὰ τὴν νὰ μὴ
 ὦμεν ἐπιεικεῖς πρὸς τὴν ἔλλειψιν ταύτην, πρὸς
 τὸ ἀμάρτημα τοῦτο, ἀποῦ ἡ φύσις τοῦ ἀνθρώπου
 εἶνε ἀτελής καὶ ῥεπτεῖ εἰς ἀμαρτίαν, ἀποῦ ἡ τε-
 λείωσις αὐτῆς δὲν εἶνε ἔργον τῆς στιγμῆς, ἐν
 πλημμελεῖ δὲ κοινωνικῇ καταστάσει, πλημμελεῖ
 πολλάκις δι' ἀμαρτίας τοῦ παρελθόντος, τόσαι
 αἰτία ὑπάρχουσι, ὠθοῦσαι εἰς τὴν πτώσιν καὶ
 τὴν ἀθέτησιν τοῦ καθήκοντος; Ἔπειτα, τίνες

οἱ ἐλέγχοντες; δὲν εἶνε ἄνθρωποι καὶ αὐτοὶ; ὁ-
 σον καὶ ἂν εἶνε ἀπῆλλαγμένοι παθῶν, δύναται
 νὰ εἰπωσιν ὅτι οὐδέμια ἠθικὴ κηλὶς, οὐδὲν ἠθι-
 κὸν στίγμα ρυπαίνει τὴν ἠθικὴν αὐτῶν περιβο-
 λῆν; Ζητοῦσι νὰ λιθάσωσι τὴν μοιχαλίδα. Ἔ-
 στω. Ἄλλ' ἂν ὁ Χριστὸς ἔλεγεν αὐ-οἱς: ὁ
 ἀναμάρτητος πρῶτος τὸν λίθον βαλέτω; Δὲν
 θ' ἀπήρχοντο καταχρυμένοι καὶ δὲν θ' ἀπέμει-
 νον ἀναυδοί;

Ἐπιτα ὁ ἔλεγχος πρέπει νὰ προέρχεται μὲν
 καὶ ἐξ αἰσθημάτων δικαιοσύνης, ἀλλ' ἡ ἀγάπη
 πρέπει νὰ ἦνε πάντοτε ἀχώριστος αὐτοῦ. Ἐκ
 τοῦ χαρακίτηρος τῆς ἀγάπης ἐξαρτᾶται κυρίως ἡ
 ἠθικότης τοῦ ἐλέγχου. Ἐκ τοῦ στοιχείου τῆς ἀ-
 γάπης ἐξαρτᾶται κυρίως καὶ τὸ ἀποτελεσματι-
 κὸν αὐτοῦ. Ψυχὴ δὲ ἀγαπῶσα εἶνε ἀκατανόη-
 τος ἀνευ τοῦ συναίσθηματος τῆς ἐπιεικείας. Ἡ
 ὀργισμένη κατὰ τοῦ τέκνου τῆς μήτηρ ἐκστο-
 μίξει βαρεῖς κατ' αὐτοῦ λόγου, ἀλλὰ τὸ σπιν-
 θροβολοῦν δῆμα τῆς ὑγρῆται ἄμα τὸ δάκρυ
 τῆς συμπαθείας, ἐπὶ δὲ τῶν χειλέων τῆς λόγου
 ὀργῆς καὶ τρυφερότητος καὶ ἀγάπης πλανῶνται
 καὶ ἵπτανται ἀναμῆ. Ἐκτὸς τούτου ἡ ἀγάπη
 εἶνε δύναμις ἔλκουσα καὶ συμπαρασύρουσα. Ὁ
 παῖς; εὐκολώτερον διαπαιδαγωγεῖται ὑπὸ τῆς
 μητρὸς αὐτοῦ, οὐ μόνον διὰ τὴν ἀπαλότητα τῆς
 ψυχῆς αὐτοῦ, ἀλλὰ διότι συνδέεται πρὸς αὐτὴν
 διὰ τοῦ μυστηρίουδους ἐκείνου καὶ πανισχύρου
 συνδέσμου, ὅστις ἐνοῖ καὶ ἀφομοιοῖ μόνον ψυ-
 χὰς ἀγαπωμένας. Τοιοῦτοτρόπως συμβαίνει καὶ
 εἰς τὰς μεγαλειτέρας ἡλικίας. Εἰς συμβουλήν τοῦ
 φίλου ἡμῶν, ἠρέμα καὶ μετὰ γλυκύτητος ἡμῖν
 λεγομένην, πειθόμεθα ἀκοπότερον. Ἐνώ, ἂν ἡ
 συμβουλή προέρχεται ἐκ καρδίας δυσμενοῦς ἢ
 μὴν καὶ ἐκφέρεται βαρεῖα καὶ ἀπότομος, κατ'
 ἐπιταγὴν καὶ ὄχι κατὰ παράκλησιν, τὸ ἐν ἡμῖν
 ἀνταρτιῶν καὶ δυσυπότακτον στοιχεῖον ἐξεγει-
 ρεται ἀκαμπτῶν, ὑπὸ τυφλοῦ δὲ πείσματος δὲν
 δεχόμεθα καὶ δὲν ἐκτελοῦμεν ὅτι ἐσωτερικῇ
 φωνῇ διολογεῖ εὐλογον καὶ ὄρθον. Ἡ ἀμαρτωλὴ
 ψυχὴ εἶνε ἀσθενής. Διὰ τὴν οἱ ἀξιοῦντες νὰ θερα-
 πείσων αὐτὴν ν' ἀπαξιώσῃ τὰς θωπιείας καὶ
 ὄλα τὰ ἥπια μέσα, δι' ὧν ἡ κακώτερος διά-
 θεσις τοῦ ἀσθενοῦς μαλάσσεται καὶ δέχεται νὰ
 ὑποβληθῆ εἰς τὴν θεραπείαν προσηνοῦς καὶ ψυ-
 χολόγου καὶ κατακτάντος τὴν ἐμπιστοσύνην
 καὶ τὴν ἀγάπην αὐτοῦ ἱατροῦ;
 Ὅπως δ' ὁ ἔλεγχος φαίνεται προερχόμενος
 ἐξ ἀγάπης, ἀνάγκη οὐ μόνον νὰ προσεδρεύῃ τῷ
 ἐλέγχοντι ἡ ἐπιεικεία, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐξωθῆται
 προσεκτικῶς ἀπ' αὐτοῦ πᾶν στοιχεῖον ἐγωισμοῦ.
 Ὁ ἐλέγχων πρέπει νὰ ἦνε ἠθικῶς κρείσσων
 τοῦ ἐλεγχόμενου, ἀλλὰ δὲν εἶνε πρέπον γὰρ λέγειν
 αὐτὸς τοῦτο, πολλῷ μᾶλλον νὰ ἐπαναλαμβάνῃ
 κατακέρως αὐτό. Ἄλλως, φαίνεται, ὅτι ἐλέγ-
 χει, ὄχι ὅπως διορθῶσῃ, ἀλλ' ὅπως καταδει-
 κνῶν τὴν κατὰπτωσιν τῶν ἄλλων, ἐξάρῃ τὴν

ἰδίαν ὑπεροχήν. Καὶ ἂν δὲν ἦνε τοιοῦτος, δὲν
 δύναται ἡμῶς ἢ νὰ θεωρήθῃ ὡς τοιοῦτος, εἰς οὐ-
 δενὸς δὲ τοὺς λόγους τὰ ὅττα κλείονται τόσον,
 ὅσον εἰς τοὺς λόγους ἐνὸς ἐγωιστοῦ.

Ὁ ἔλεγχος δὲν πρέπει νὰ γίνεταί καὶ κατα-
 κέρως. Πᾶς λόγος κατ' ἠμέραν ἐπαναλαμβα-
 νόμενος, καταντᾷ τετριμμένος καὶ φορτικὸς, πρὸ
 πάντων δὲ λόγος ἐλεγκτικὸς, πλήττων τὴν φι-
 λολογίαν καὶ τὸν ἐμφοτον ἡμῶν ἐγωισμὸν, ἰσχυ-
 ρότερον εἰς τὰς μᾶλλον ἀμαρτωλὰς ψυχὰς. Ἄλ-
 λως τε τὸ ἐλέγχειν εἶνε μὲν καθήκον, ἀλλὰ κα-
 θήκον λυπηρὸν, συχνὰ δ' ἐλεγχόμενοι καταντῶ-
 μεν νὰ πιστεύσωμεν, ὅτι ὁ ἐλέγχων δὲν ὠθει-
 ται ὑπὸ τῆς ἀγάπης καὶ τοῦ καθήκοντος, ἀλλ'
 ὑπὸ τοῦ πάθους τοῦ κρίνειν καὶ ἐπικρίνειν τὰ
 τῶν ἄλλων. Ἔπειτα ὁ ἔλεγχος εἶνε ἔλεγχος
 προσώπων, ἀλλὰ καὶ ἀρχῶν καὶ δοξασίῶν. Καὶ
 ὁ μὲν τῶν προσώπων πρέπει νὰ ἦνε μεμετρη-
 μένος; καὶ νὰ γίνεταί μόνον, ὅταν δὲν ὑπολεί-
 πεται ἄλλο βελτιώσεως μέσον, ὁ δὲ τῶν ἀρχῶν
 καὶ τῶν δοξασίῶν δύναται νὰ ἦνε συνεχής.
 Ἄντι νὰ εἴπησ πρὸς τινὰ κείσαι κλέπτης ἢ ἀ-
 νήθικος, οὐμίλησον εἰς αὐτὸν σοφῶς καὶ πειστι-
 κῶς κατὰ τῆς κλοπῆς καὶ τῆς ἀνηθικότητος.
 Ἔσο βέβαιος, ὅτι θὰ ε' ἐννοήσῃ καὶ θ' ἀκούσῃ
 τοῦ λόγου σου μετὰ ἠττόνους δυσαρρακείας καὶ
 πλείονος προσοχῆς.

Ὁ Ἰησοῦς ἔλεγξε πολλάκις πλάνους καὶ κακίας
 καὶ ἐνίοτε τάξεις προσώπων, σπανιώτατα δὲ πρό-
 σωπα ὀνομαστὶ καὶ ταῦτα οὐκ ἐκ τῶν ἐχθρῶν
 αὐτοῦ. Καὶ πρὸς τὸν παραδιδόντα δὲ Ἰου-
 δαὸν εἶπεν: εἵταίρε, ἐφ' ὅ παρσι; Καὶ ἦτο Ἰη-
 σοῦς; ἐκεῖνος, ἀνευ ῥύπου καὶ ἀνευ ἀμαρτίας, μὴ
 ἔχων ἀνάγκην νὰ φωνῆ ἐπιεικῆς, ὅπως δειχθῆ
 καὶ πρὸς αὐτὸν ἄλλο; ἐπιεικῆς. Οὕτω; ἐπολι-
 τεύθησαν καὶ οἱ Ἀπόστολοι. Ὅποια μαθήματα
 διὰ πάντα, ζηλοῦντα νὰ ἐλέγχῃ ἐν πνεύματι
 γνήσιον καὶ ἀδόλου Χριστιανισμοῦ!

M. ΓΑΛΛΟΣ.

ΛΟΓΟΙ ΓΙΝΕΤΑΙ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ.

Ἐν Τεργέστη, 8)20 Ἀγοστόν 1888.
 Πρὸς τὸν ἀξιότιμον Κύριον Κ. Κοσμηρὸν
 ταμίαν τοῦ Συλλόγου τῆς Ἀναπλάσεως
 εἰς Ἀθήνας.

Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ διαβιβάσω ὑμῖν
 ἐγκλιεστῶς ἐπιταγὴν ἐν ὄψει δραχ. 50, ὡς
 συνδρομῆν μου ἐτησίαν ὑπὲρ τοῦ ἔθναφελ-
 στάτου περιοδικοῦ τοῦ ὁμωνύμου Συλλόγου.

Δέξαθε τὰ σέβη μου
 ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΤΥΠΛΑΔΟΣ ἘΤΡΙΑΣ

ΕΙΣΦΟΡΑΙ

ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΠΙΘΙΟΝΤΩΝ ΗΠΕΙΡΩΤΩΝ.

Κατά τὰ δημοσιευθέντα ἐν προηγουμένῳ φύλλῳ εἰσεπράχθησαν δρ. 114,80

- Ἐκ τῶν ἐν Βενετία μελῶν τῆς α' Αναπλάσεως, εἰσήμερον οἱ κκ.
- Ἄρχ. Σ. Νικοκάδουρας φρ. χρ. 5
- πρόεδρος τῆς κοινότη. Σ.
- Γιαννιώτης » » 50
- Π. Τυπάλδος Φορέστης » » 20
- Γ. Π. Σκαλτσούνης » » 20
- Μάρκος Δ. Ζερβός » » 10
- Ἀναστ. Καστόρης » » 22
- κόμησσι Ἑλ. Ἀλβρίτση » » 20

Τὸ ὅλον φρ. χρ. 147 δρ. 185,20

Ἐκ δὲ τῶν ἐν Ἀθήναις εἰσήμερον οἱ κκ.

- Μ. Β. Σπηλιόπουλος ... δρ. 4
- Δ. Βάμβας ... » 3
- Ἀνωμόως ... » 3
- Ἀνωμόως ... » 5
- Ἀνωμόως ... » 10
- Χ. Β. ... » 5
- Θ. Γ. Κόντης ... » 10
- Ν. Σδρόνιας ... » 5
- Α. Πρεζάνης ... » 5
- Γ. Λυγδόπουλος ... » 5
- Ν. Μπέκας δήμαρχος Πραμάντων ... » 5

Τὸ ὅλον δραχμῶν 360.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω 360 δραχμῶν αἱ 185,20 ἐπέμψθησαν διὰ τοῦ ἐν Βενετία ἀνταποκριτοῦ τοῦ Συλλόγου κ. Σ. Νικοκάδουρα ἀρχιμανδριτοῦ, τῇ ἐπιμελείᾳ τοῦ ὁποίου καὶ συνελέγησαν, εἰς τὴν ἐν Ἰωαννίνοις κεντρικὴν ἐπιτροπὴν, τὰ δὲ ὑπόλοιπα μένουσιν εἰς τὸ ταμεῖον τοῦ Συλλόγου, ὅπως δοθῶσι μετὰ τῶν ἄλλων συλλεχθησομένων εἰς τὴν ἐνταῦθα ἐπιτροπὴν.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΑΝΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ὁ κ. Ἰγνάτιος Μοσχάκης ἐδωρήσατο τῇ βιβλιοθήκῃ τοῦ Συλλόγου ἐκ τῶν ἑαυτοῦ συγγραμμάτων τέσσαρας τόμους α) Λόγοι ἐκκλησιαστικοὶ καὶ μελέται, β) Ἡ φιλοσοφία τῶν πατέρων τῆς Ἐκκλησίας, γ) Μελέται περὶ τῶν Χριστιανῶν ἀπολογητῶν, δ) Μελέται κατὰ τοῦ ὀλισμοῦ.

Ὁ κ. Α. Δ. Καπκός, πρόην γυμνασίου ἀρχῆς, ἐδωρήσατο ἐν τιμῆς τῶν προλεγομένων αὐτοῦ εἰς τὴν φιλοσοφίαν τῆς ἱστορίας.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Ἄρχ. Γρ. Γ. εἰς Βουδα-Πέστην ἠλήφθη ἑκαίρετα γραφομεν ταχυδρομικῶς. — Μ. Π. Α. κ. Γερ. Ἀββακὸν ἠλήφθη περιμένον ἀνταποκρίσεις ἐπὶ ζητημάτων. — κ. Γ. Σ. Μαριονβέδ' ἠλήφθησαν ἀντάξια προσδοκῶν ἀνταποκρίσεις. — Ἄρχ. Π. Κ. Λιβέρον ἠλήφθη φροντίσασθαι περὶ εἰσπράξεως. — Ἰερ. Κ. Ζαλ. Ἰωάννινα ἠλήφθησαν ἐπιστολῶν εἰσεπράχθησαν χρήματα ἐγράψαμεν φύλλα ζητηθέντα ἐπέμψθησαν. — Καθηγ. κ. Σαυγρ. Ἰωάννινα συνέχισαν δὲν ἠλήφθη κτ. — Κάθ. Α. Χρυσ. Μανχεστρίαν ἐνεργήσατε, παρακαλοῦμεν. — κ. Δ. Φραγ. Τσαγκαράδων ἐλάβομεν ἐπιστολὴν σας εὐχόμεθα ἐκ καρδίας ἀνταρρῶσαι. — κ. Α. Κυρ. Σπάρτην ἠλήφθησαν εὐχαριστοῦμεν πέμπονται φύλλα. — Κ. Ε. Κυρ. Ἀργυροπόλιν ἀνταποκρίσεις. — κ. Β. Τραγ. Λιανουλάδην ἀνταποκρίσεις ἠλήφθησαν. — κ. Σ. Ἀσλ. Ρόδον χρήματα ἠλήφθησαν εὐχαριστοῦμεν. — κ. Δ. Κολ. Πορταριάς ἐστάλησαν. — κ. Β. Ἰωαν. Τραπεζοῦντα φύλλα ἐστάλησαν ἀποδείξεις πέμπεται. — κ. Π. Χρυσ. Γαλάτσι ἐγράψαμεν ταχυδρομικῶς. — κ. κ. ἀδελ. Δεπ. Κων) πόλιν φύλλα ζητηθέντα ἐπέμψθησαν ἢ ἀποστολὴ πάντοτε τακτικῆ. — κ. Ν. Μπαγ. Κέρκυραν ἐπιστολὴ σας μετὰ χρημάτων ἠλήφθη εὐχαριστοῦμεν ἐγράψαμεν ἐπιστολῆς ἀποδείξεις. — Π. Μ. Φ. Γ. Φιλιππουπόλιν χρήματα ἠλήφθησαν εὐχαριστοῦμεν. — κ. Σερ. Ἰερ. Ἀγγιάων ἐπέμψαμεν. — Ἰερὸν μονὴν Κλιβάνου ἠλήφθησαν χρήματα εὐχαριστοῦμεν. — Ἄρχ. Σ. Ν. Βενετίαν ἠλήφθησαν χρήματα ἀπητηρήσαμεν ταχυδρομικῶς. — κ. Γ. Βαρδάκ. Ἰωάννινα ἀνταποκρίσεις. — κ. Ἰ. Βασιλ. Ἄδων ἐγράψαμεν περιμένον ἀνταποκρίσεις. — κ. Χρ. Γεωργ. Τούχ' ἔχετε δίκαιον. — Β. Σκαμ. Λευκάδα ἀνταποκρίσεις. — κ. Μ. Κοθὴ Μιτηλίαν χρήματα ἠλήφθησαν εὐχαριστοῦμεν. — κ. Α. Κ. Μ. Πρέβεζαν ἀνταποκρίσεις. — κ. Κυρ. Βεν. Ξέρον ἠλήφθη. — κ. Κ. Ζ. Προσθέντων ἠλήφθη. — κ. Ἐπ. Ἰν. Ἀργυροπόλιν θέματα ἐπὶ τὸ πρακτικόν προτιμῶνται. — κ. Παπ. Οἰκ. Ἀλιβερίων ἠλήφθη ἀνταποκρίσεις μετὰ συγκινήσεως. — Ἄρχ. Θ. Μ. Τηρόλιν ἠλήφθη περιμένεται ἀνταποκρίσεις ἐπὶ τῶν ἀποβληθέντων ζητημάτων. — κ. Γ. Κ. Μπελ. Καλέμας ἐπιστολὴ σας ἠλήφθη εὐχαριστοῦμεν. — κ. Στ. Καρ. Τήνον ἠλήφθησαν χρήματα εὐχαριστοῦμεν. — κ. Π. Τσαρ. Ρήμην ἀνταποκρίσεις. — κ. Μ. Μαλ. Ὀδησσόν ἐπιστολὴ σας ἠλήφθη πέμπεται. — κ. Κ. Μανθ. Κέρκυραν ζητηθέντα ἐπέμψθησαν ἔχετε δίκαιον ἀλλὰ τακτικῶς πέμπεται. — κ. Ν. Μπέκ. Πράμαντα ἀνταποκρίσεις ἠλήφθησαν εὐχαριστοῦμεν. — κ. Ἄγγ. Καρ. Τήνον χρήματα ἠλήφθησαν εὐχαριστοῦμεν. — κ. Γ. Στανθ. Σάμον ἐπιστολὴν ἐλάβομεν χρήματα εἰσπράξομεν εὐχαριστοῦμεν ὑπόμνητα ἀνταποκρίσεων πέμπεται.

Εὐποῖς Α. Κολλαράκη καὶ Ν. Τριανταφύλλου

— Κάτωθεν τοῦ Δημαρχείου —